

misli

THOUGHTS

misli (THOUGHTS) – Religious and Cultural Monthly in Slovenian language. Informativni mesečnik za versko in kulturno življenje Slovencev v Avstraliji + Ustanovljen (Established) leta 1952 + Published by Slovenian Franciscan Fathers in Australia. Izdajajo slovenski frančiškani v Avstraliji + Urednik in upravnik (Editor and Manager) Fr. Metod Ogorevc, O.F.M., Baraga House, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 + Ureja (Production Editor) in računalniški prelom Katarina Mahnič + Naslov: MISLI, P.O.Box 197, Kew, Vic. 3101 + Tel. (03)9853 7787 – Fax (03)9853 6176 – E-mail: misli@inboxchange.net.au + Naročnina za leto 2001 je 20 avstralskih dolarjev, zunaj Avstralije letalsko 50 dolarjev + Naročnina se plačuje vnaprej + Poverjenišтво za MISLI imajo vsa slovenska verska središča v Avstraliji + Rokopisov ne vračamo + Prispevkov brez podpisa ne objavljamo + Za objavljene članke odgovarja pisec sam + Vnašanje in priprava strani (Typing and Lay-out): MISLI, 19 A'Beckett Street, Kew, Vic. 3101 + Tisk (Printing): Distinction Printing Pty. Ltd. (Simon Špacapan), 164 Victoria Street, Brunswick, Victoria 3056 – Tel. (03)9387 8488 – Fax (03)9380 2141. ISSN 1443-8364

PRED NEKAJ meseci sem na tem mestu vprašal, kaj menite o angleščini v Mislih. Nekaj odgovorov sem dobil ustno, nekaj pa smo jih dobili na uredništvo. Mlajši, ki berejo Misli in imajo otroke, si želijo, da bi bilo v Mislih vsaj nekaj angleščine. Nekateri opozarjajo, da je ne bi bilo preveč. Naša in vaša revija je slovenska pisana beseda v morju angleščine. V iskanju prave rešitve mi je prišla na misel tale: Misli naj bodo v celoti slovenske, članke, katere dobimo po internetu v angleščini, pa lahko objavimo v originalu na Stičišču avstralskih Slovencev, kjer so tudi Misli. Andrew Bratina se je zavzel za urejanje mladinskega kotička. Za Misli je Katarina priredila njegovo angleško stran v slovenščini, v originalu pa jo lahko mladi in starejši preberejo na internetu. Še vedno ste javljeni, da poveste vaše mnenje o temi: angleščina v Mislih, da ali ne. Pismene odgovore bi želeli objaviti, vendar zaenkrat zaradi pomanjkanja prostora še ni bilo priložnosti.

Hvala lepa vsem, ki ste že poravnali naročnino, posebej tistim, ki ste primaknili dar za tiskovni sklad p. Bernarda. Nekateri, ki s plačilom naročnine zamujate že tretje leto in več, pa ste v dneh pred izidom revije dobili spodbudno pismo. Naj korist!

M. Metod

NOVE KASETE

CENA \$12

Glasba iz Baragove knjižnice

ANSAMBEL BRATOV AVSENIK - Zvezde na nebu žare
ANSAMBEL BRATOV AVSENIK - Vse življenje same želje
ANSAMBEL LOJZETA SLAKA - Na vseh straneh sveta
POHORJE EXPRESS - Made in Slovenia
IZTOK MLAKAR - Štorije in baldorije
ZLATKO DOBRIČ - Sedem dolgih let
WOLF - Angel varuh
VESELA JESEN - 25 let zlate štajerske popevke
BIG BEN - Največji uspehi
ALPSKI KVINTET - Ave Marijo zvoni
ANSAMBEL BRATOV AVSENIK - V deželi glasbe in petja
ANSAMBEL BRATOV AVSENIK - Otoček sredi jezera
VELIKONOČNE PESMI
BRATJE IZ OPLOTNICE - Pesem nikoli ne umre
SIMONA WEISS - Mati
NACE JUNKAR - Slovenski Mornar
RIBNIŠKI OKTET - Sem Ribn'čan Urban
BRANE DRVARIČ - Ostani z mano
RAZLIČNI IZVAJALCI - Zate Slovenija (Aleksander Mežek, Oto Pestner, Helena Blagne, Pop Design, Čuki, Edvin Fliser, Obvezna smer)
NONET CERTUS MARIBOR - Slava tebi, Slomšek škof
ANSAMBEL HENČEK - Moje uspešnice
ZORAN CILENŠEK - Špela
DESETI BRAT - Pelin roža
LJUBLJANSKI OKTET - Slovenija moja dežela
WERNER - Simpatija (duet s Simono Weiss)
ŠTAJERSKIH 7 - Povej, da Slovenec si
DRUŽINSKI TRIO POGLADIČ - Ko v slogi družina igra

Slika na naslovnici je delo melbournske umetnice ZORKE ČERNJAK.

Leto 50, št. 3
Marec 2001

Post - vprašanje preživetja	
- s. Francka Žižek	- stran 33
Pismo	
- Boris A. Novak	- stran 34
Naš oče Valerijan Jenko	
- intervju Danica Petrič	- stran 36
Sv. Ciril in Metod Melbourne	
- p. Metod	- stran 38
Sv. Rafael Sydney	
- p. Valerijan	- stran 40
Izpod Triglava	- stran 42
Seminar učiteljev slovenskega jezika z južne poloble	
- Draga Gelt	- stran 44
Naše nabirke	- stran 47
Sveti Frančišek Asiški	
- Marija Kmetova	- stran 48
Tonček iz Potoka	
- pater Bazilij	- stran 50
V osmih dneh okoli Slovenije	
- Bojan Erhartič	- stran 52
Križem avstralske Slovenije	- stran 54
Sv. družina Adelaide	
- p. Janez	- stran 57
Pisma o slovenščini XXVIII.	
- Mirko Mahnič	- stran 60
Kotiček naših mladih	
Zvezda meseca Frances Rede	
Učenje slovenščine na VSL v Carltonu	- stran 61
Kviz: Koliko Slovenca je v tebi?	- stran 62

Morda se še spomnite: april 1986, reaktorska nesreča v Černobilu. Strah pred atomskim sevanjem je kmalu zagrabil tudi našo družbo. Smem še jesti gobe iz gozda? Moram pod prho, če me ujame dež? Panični obrazi ob deževnem vremenu. Četudi se nam zdi dogodek precej umaknjen v preteklost, od tega zagrešenega primera dalje drži: odnos človeka do narave je porušen. Žalosten dokaz, da je tako, je november 2000: svetovna konferenca o podnebjju v Haagu je spodletela; v boju proti segrevanju ozračja so prevladali ozkosrčni sebični cilji politikov.

Ob prvem pojavu BSE – norih krav, pošteno rečeno, zaradi človekove neumnosti zbolelih krav, ki so postale simbol današnje požrešne civilizacije, so ljudje postali histerični: Ali je hrana zastrupljena? Je morda kuga na pohodu? Koliko smrtnih primerov lahko pričakujemo v naslednjih nekaj letih? Toda zindustrializirano poljedelstvo in živinoreja sta ostala pri svojem stališču, in od takrat je jasno eno: odnos človeka do živali je porušen.

Ne dolgo nazaj je svetovna zdravstvena organizacija WHO objavila najnovejšo statistiko o aidsu. Čeravno so uspeli to bolezen v zahodnem svetu in verjetno tudi v Avstraliji zadržati in se imajo bolniki v industrijskih deželah zahvaliti učinkovitejšim zdravilom, da lahko upajo na daljše življenje, odpira globalna situacija streznjen pogled: aids je postal najnevarnejša bolezen na svetu. Število na novo okuženih in žrtev stalno narašča. Rešilnega izhoda v razvitih deželah ni opaziti. Tukaj moramo ugotoviti: odnos človeka do človeka je porušen. Tako na Nizozemskem, kjer so v novembru 2000 v parlamentu izglasovali zakon, ki dovoljuje umor na zahtevo težko bolnega človeka. Tako tudi v Severnem Teritoriju.

Pismo

Skrivnostno bolj pogosto mislim nate, ki vate ne verjamem. A edino pred tabo se upogne v tišino moje koleno, trgajoč zaplate besed in krvaveč kot v otroštvu. Ti si doma v skrušenem uboštvu vseh rok, ki se na smrt bojijo ran. Povej mi, Jezus, je zelo bolelo? Blisk bolečine strga noč in dan. A brez rane nič ne ostane celo.

Ti, ki te ni, me spremljaš kot mehkoča, strah prve zgodbe, sinji sneg, ki veje iz sanj, odvržen meč na dnu studenca. Z lučjo zasenčiš rahlo zemljo groba, kjer me dušijo zimzelene veje. Sam sem. Ne morem prestopiti žeje, ki večno loči najina vretenca, in vendar si mi blizu kakor senca. Povej mi, Jezus, je zelo bolelo? Kar je in ni, boli. Neznosno belo.

Ti veš, kako je biti le za mnoge. Nič zase. Gledati na hribu mater, ki joka, ko odhajaš. Ti si zmogel. Ti, ki te ni. Zato zdaj mislim nate. Jaz ne zdržim. Človeška bodi mera za mojo dlan, od jutra do večera. Ker dlan je pismo. Za dotik. Otroke. Povej mi, Jezus, je zelo bolelo? Če bi takrat bil tam, bi vzel v roke tvojo krvavo dlan. Dobro bi ti delo.

Boris A. Novak

Ljudje, ki so izgubili vero v vseмогоčnost tehnike, se boleče zavedajo dejstva, da iste moči, ki usposabljaajo človeka za nov način življenja, nosijo v sebi pasti samouničenja. Človek je s svojimi posegi porušil ekološko ravnotežje, z onesnaževanjem in hrupom je zastrupil lastno življenjsko okolje. Tako je človek kršil stvarjenjski red. Kot sestavni del stvarstva pri tem ni ostal nedotaknjen. Rane, nad katerimi se zdaj pritožuje, si je zadal sam. V svojem precenjevanju samega sebe, da lahko na vse vpliva in vse obdavi, do vprašanja o življenju in smrti, je zadel ob lastne meje. Kršene meje pa imajo svoje posledice, ki v primeru norih krav, denimo, prizadevajo slehernega posameznika.

Na tem ozadju bi bilo naivno razmišljati o tem, ali naj se v postnem času odpovem čokoladi ali alkoholu ali televiziji. Čeravno bi te namere resno vzeli in s težavo uresničevali, ne bodo dovolj učinkoviti ukrepi, ko 'post postane vprašanje preživetja'. Zdaj ne gre za to, da bi se odpovedali govejemu mesu ali uporabi kondoma, ampak za to, da se človek znova razume kot sestavni del stvarstva, v katerega je njegov Stvarnik pri vseh človekovih oblikovalnih možnostih položil zapovedi, ki se brez usodnih posledic ne smejo prelomiti. To pa ni

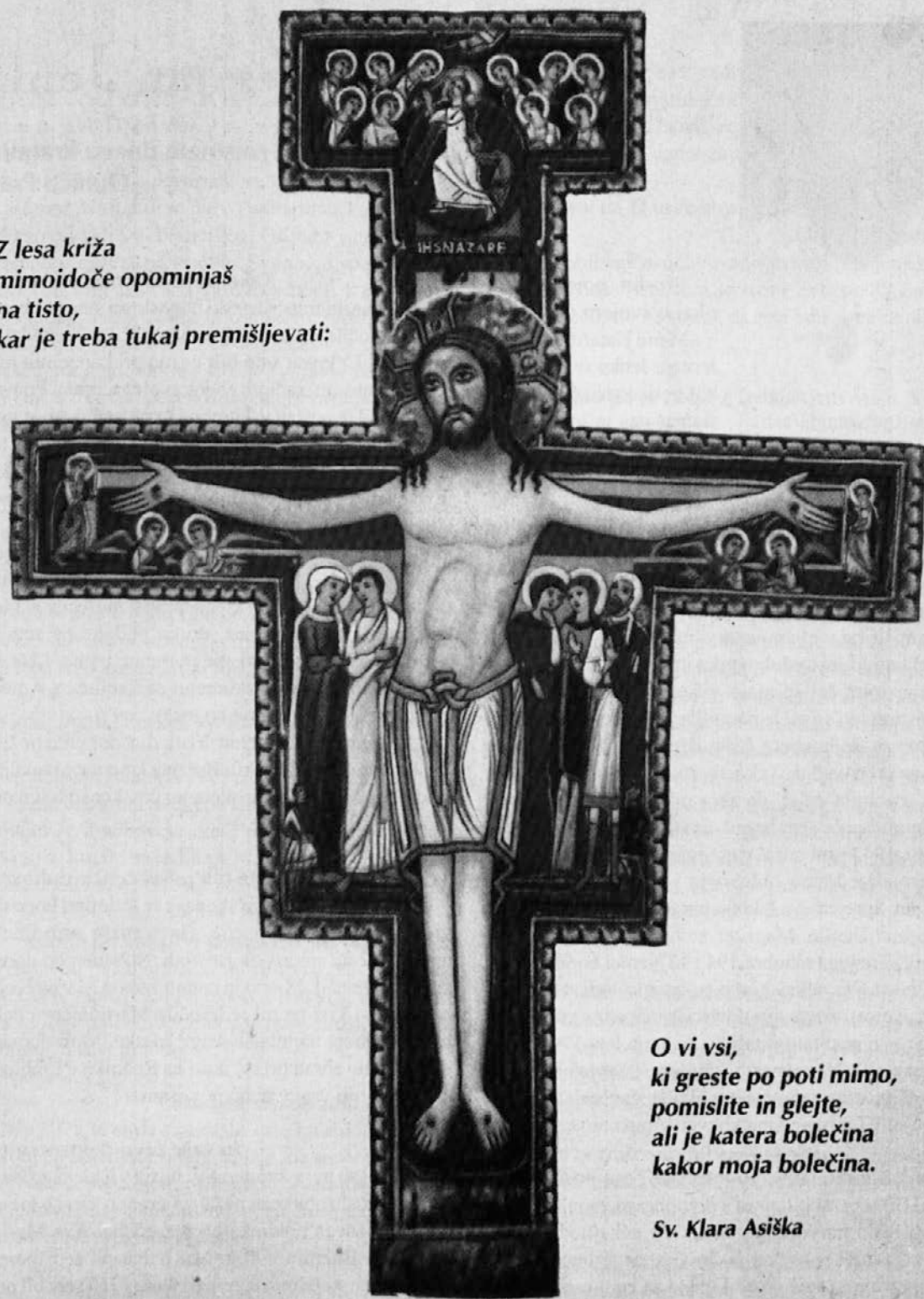

prvenstveno naloga znanosti ali politike, marveč vsakega posameznika. Kako se obnašam jaz kot sestavni del stvarstva? Ali upoštevam stvarjenjski red? O tem razmišljati in v danem primeru lastno ravnanje spremeniti, bi lahko bila naša postna naloga – z upanjem na prihodnost.

Lahko predlagam, da bi bil takšen post obenem rodovitna priprava na vaše 'jubilejno leto'? Da bi poiskali in odstranili pasti samouničenja; se na novo razumeli kot sestavni del slovenskega naroda v Sloveniji in avstralski državljani slovenskega rodu v Avstraliji; da ne bi kršili zapovedi, položene v narodovo samobitnost in bi tako ostali prepoznavni po svoji veri, kulturi in zvestobi.

Voščim vam, da bi lahko v velikonočnem vzdušju praznovali celo jubilejno leto. A zato ne boste smeli ločiti vere v vstajenje in večno življenje od vere v križ. Sredi cvetoče narave je popotnik naletel na prhel pozabljen križ. Vanj je bil vrezan še en križ. Linije bi lahko predstavljale življenjske poti, ki se na križu križajo: s trpljenjem, bolečinami, žalostjo se srečuje vsak človek. Voščim vam, da bi v teh izkustvih videli križ in prepoznali Tistega, ki na križu z vami trpi. Potem lahko zagotovo upate na svoj delež pri daru, ki ga je Križani prejel na velikonočno jutro: Vstajenje in večno življenje. Naj bo vaše!

*Z lesa križa
mimoidoče opominjaš
na tisto,
kar je treba tukaj premišljevati:*

*O vi vsi,
ki greste po poti mimo,
pomislite in glejte,
ali je katera bolečina
kakor moja bolečina.*

Sv. Klara Asiška

Naš oče p. Valerijan Jenko

S patrom je ob njegovem 75. rojstnem dnevu kramljala
Danica Petrič

Prosim, povejte nam kaj o svojem otroštvu?

»Mami Katarini in očetu Jerneju Jenku sem se rodil kot tretji otrok, 6. januarja 1926 v Ljubljani. Vseh skupaj nas je bilo sedem otrok; ena sestra je umrla že kot dete, enega brata pa so ubili komunisti. Živih nas je pet otrok.«

Povejte nam kaj o svojem šolanju in o odločitvi za duhovni poklic?

»Osnovno šolo sem obiskoval v Šiški in sem moral četrti razred zaradi bolezni ponavljati. Od desetega leta sem ministriral v bližnji cerkvi in nekako v tistem času prebral knjigo Jezus duhovniku in si srčno zaželel, da bi kot ministrant šel še malo višje, postal duhovnik. Z dvanajstimi leti se mi je ponudila priložnost, da bi šel k trapistom v Rajhenberg (zdaj Brestanica), a mi je oče odločno prepovedal. Tako se mi je šele s šestnajstim letom izpolnila želja, da sem odšel k frančiškonom. Seveda mi je oče spet branil, češ da 'ne bom nič imel'. Avgusta 1943 sem odšel v noviciat v Novo mesto. Tam sem prejel redovno obleko in sem iz Jožeta postal Valerijan. Sprejeta sva bila skupaj z Antonom Sedlarjem, ki je postal Danilo. Magister novincev je bil p. Salezij Glavnik. Tretjega oktobra 1943 so Nemci bombardirali Novo mesto in nekaj bomb je zadelo tudi samostan. Zaradi varnosti sva se oba novinceva z magistrom umaknila v Pleterje in smo tam ostali do januarja leta 1944. Nato smo se vrnili v Novo mesto, kjer sem 7. septembra 1944 napravil začasne redovne zaobljube. Januarja 1945 pa sem odšel v Ljubljano nadaljevati gimnazijo.«

Se kot gimnazijec spominjate česa posebnega?

»Da. Bil sem mobiliziran k domobrancem in sem bil v Zgornji Šiški na vojaških vajah. Po nekaj tednih smo imeli zdravniški pregled in dr. Grapar je ugotovil, da imam razširjeno srce. Poslal me je za en mesec nazaj v samostan. Okvara na srcu se v tem času ni popravila in tako sem ostal v samostanu.«

Kako pa je bilo ob koncu vojne?

»Ljubljanski frančiškanski bogoslovci smo se ob koncu vojne odločili, da se umaknemo na Koroško nadaljevat študije. V Celovcu smo bili gostje pri kapucinih in tam sem v Vetrinju zadnjič videl svojega brata Franca še živega. Bil je poslan v Titovino in ne vemo, ali je umrl v Kočevskem rogu ali v Teharjih.

Nato smo študirali eno leto v begunski gimnaziji Linzu in dve leti v Špitalu ob Dravi, kjer sem bil šest mesecev v bolnici, ker sem zbolel za tuberkulozo.«

Kje pa ste začeli bogoslovni študij?

»Leta 1948 v Bocnu, kjer sem šest mesecev le gledal, ker nisem znal nemščine, drugo polletje pa sem tako poprijel, da sem opravil vse potrebne izpite. Leta 1949 pa so bili urejeni vsi dokumenti za izselitev v Ameriko, kamor nas je odšlo devet bogoslovcev.

Z ladjo smo prišli v New York dva dni pred božičem. V Lemontu, na ameriških Brezjah smo nato nadaljevali študij bogoslovja v latinskem jeziku, ker so bili navzoči tudi ameriški študentje.«

Kdaj pa ste bili posvečeni v duhovnika?

»Leta 1952 v Chicagu skupaj s še sedmimi bogoslovci viatorijanske kongregacije. Novo mašo sem imel 25. maja 1952 na ameriških Brezjah. Nobeden od domačih se je ni udeležil. Mamo je nadomeščala Marija Kolarič, novomašni križ pa mi je izročila Martinčičeva deklica namesto moje najmlajše sestre Metke. Moji domači so se istočasno zbrali pri sv. maši na Rožniku v Ljubljani in tako smo bili vsaj v duhu povezani.«

In vaše prvo delovno mesto?

»Poslali so me v župnijo Sv. Jurija v Chichago, vendar sem bil kmalu poklican nazaj v Lemont, kjer so me rabili kot pomožnega urednika pri mesečniku Ave Marija za pomoč p. Baziliju. Ob koncu tedna pa sem pomagal maševati na sosednjih župnijah. Leta 1959 sem bil poslan za kaplana v Pensilvanijo, na slovensko župnijo Sv. Terezike Deteta Jezusa. Tam sem bil štiri leta, do 1963.«

In kam vas je pot vodila naprej?

»Ha, ha..., v Avstralijo. P. Bernard je prosil za pomoč, pa sem se javil. Tako sem z ladjo po štirinajst dnevnem potovanju 23. oktobra 1963 pristal v Sydneyju. Pričakala sta me p. Odilo in p. Bernard, za šoferja je bil Hrvat p. Rok Romac. Nastanili so me v Paddingtonu, kjer sem šest let stanoval pri Sv. Frančišku. Od tam sem hodil za Slovence maševat po širnem Sydneyju, po različnih cerkvah in sem tako kot še danes hodil k rojakom v Wollongong, New Castle in Canberro. Obiskoval sem tudi naše ljudi v taboriščih za begunce.

Naše ljudi je motilo, da so bile sv. maše na različnih krajih in tako sem začel pisati agentom za nepremičnine, da iščemo primeren prostor za svoje središče. Ponudila se je priložnost v Merrylandsu, ko je bila naprodaj lesena prezbiterijanska cerkev. Cena dvajset tisoč dolarjev nam je odgovarjala in z avstralskim provincialom sva se začela pogajati za nakup. Pogodba je bila sklenjena maja 1969 in pred koncem leta smo cerkev že toliko uredili, da smo 31. decembra že imeli blagoslov in na Novo leto 1970 že prvo sv. mašo. Nato smo cerkev obzidali s pomočjo Ruben Scarff in sami opravili mnoga notranja dela. Veliko pa so pomagali tudi rojaki.«

In kdaj je bila cerkev sv. Rafaela kot jo poznamo danes blagoslovljena?

»Štirinajstega januarja 1973 nam je cerkev blagoslovil škof Lenič in birmal tudi lepo število naših otrok. Nekaj časa smo še imeli svete maše po različnih cerkvah, a rojaki so se kmalu navadili na Merrylands in maševanje drugod ni bilo več potrebno.«

Kdo je bil vaš prvi pomočnik pri sv. Rafaelu?

»Prvi je bil p. Lovrenc, ki mi je pomagal 4 leta, nato krajši čas p. Janez, sledil mu je p. Ciril, ki je bil z menoj deset let in je tudi moderniziral cerkev. Sledila pa sta še p. Tomaž in zdaj p. Filip.«

Kdaj pa ste zgradili dvorano?

»Leta 1978 in služi slovenski šoli, igralski družini in rojakom po nedeljskem bogoslužju, da se v njej družijo in okrepcajo, saj mnogi prihajajo k sveti maši od zelo daleč. V dvorani pa imamo tudi polnočnice, saj je cerkev na Sveti večer premajhna.«

Ali je kakšen vaš načrt ostal neizpolnjen?

»Ni se mi izpolnila želja, da bi že na kupljenem zemljišču poleg cerkve zgradil dom za ostarele rojake.

Imeli smo že načrt za zgradbo, v kateri bi bilo osem sob s po eno posteljo in štiri sobe z dvema posteljama. Žal ni bilo zanimanja, da bi naši rojaki v ta projekt vložili svoj denar. Potreba po domu za starejše pa je zdaj očitna.«

Lani ste na Dan Avstralije prejeli medaljo Merit Order of Australia.

»Da, dobil sem to odlikovanje za svoje življenjsko delo in sem hvaležen rojakom, ki so me za to predlagali in mi tudi vsa leta stali ob strani, da sem lahko realiziral svoje načrte.«

Kdo pa je začel z izdajanjem Misli, ki letos slavijo 50-letnico?

»Ustanovitelja sta bila p. Beno Korbič in p. Klavdij Okoren, ki sta od frančiškanov prva prišla v Avstralijo. Misli so ustanovili skupaj z Jožetom Čuježem. Nato je z izdajanjem nadaljeval p. Rudolf Pivko, ki je bil izgnan s Kitajske in je tu deloval šest let, še kasneje p. Bernard Ambrožič, sledil mu je p. Bazilij in po njegovi smrti jih s pomočjo rojakov ureja p. Metod Ogorevc.«

V Avstraliji pa so poleg omenjenih duhovnikov delovali še p. Odilo Klanjšek, dr. Mikula. P. Odilo je bil zelo dober organizator in je organiziral pevski zbor, ansambel in igralsko družino in mnoga romanja. Pevski zbor je nato vodil g. Ludvik Klakočar in obstaja še danes.

Ko smo imeli v središču slovenske sestre, je bilo zelo lepo. S. Ksaverija je vsakega sprejela z nasmehom in po domače. Tu so delovale še s. Hilarija, s. Marija, s. Mirjam in sestra Francka. Sestra Hilarija je odšla zadnja in jo mnogi še pogrešajo. Zdaj pa vse delo, ki so ga prej opravljale sestre, naredijo naše žene.«

In vaši načrti?

»Pri 75 letih ne delam več načrtov. Rad bi se upokojil in vodstvo centra prepustil mlajšemu. Pred desetimi leti sem si še malce želel, da bi se vrnil v Ljubljano, a so se rojaki temu uprli in zdaj vidim, da tu lahko storim še mnogo dobrega, da bi bil v domovini le za 'staro šaro'.«

Čudim se vašemu dobremu spominu, vse letnice ste mi navedli brez posebnega razmišljanja.

»Žal mi je marsikaj šlo iz spomina.«

Ob vaši 75-letnici vam iz srca želim še veliko žegnov z neba, predvsem pa zdravja in vedite, da ste mnogim kot oče, brat, neštetim tolažnik in iskren prijatelj. Ne znamo si predstavljati središča sv. Rafaela brez vas. Bog vas živi še na mnoga leta!

sv. ciril in metod

MELBOURNE

p. Metod Ogorevc, OFM
SS. Cyril & Methodius Slovenian Mission
Baraga House, 19 A'Beckett St.
Kew, Vic. 3101
Tel.: (03)9853 8118 in (03) 9853 7787
Mobile: 0412 555 840 Fax: (03) 9853 6176
Dom počitka - Mother Romana Home
11-15 A'Beckett St., Kew, Vic. 3101
Tel.: (03) 9853 1054 Fax: (03) 9855 0811

POSTNI ČAS je čas večje zbranosti in zmernosti, čas priprave na veliko noč in premišljevanja Jezusovega trpljenja. Pepelnična sreda in veliki petek sta dneva posta in zdržka mesa. To pomeni, da se smemo do siteda najesti samo enkrat na dan, če smo dopolnili osemnajst let in še nismo dosegli šestdeset let starosti. Glede zdržka mesa velja enako za vse postne petke. Poleg tega naj bi si izbrali še kakšno dobro delo, ki naj nam pomaga k obvladovanju samega sebe ali pa je izraz ljubezni do Boga in do bližnjega. Za postni čas je še posebej priporočljiva molitev, ki nas povezuje z Bogom. Vabljeni k molitvi doma, pa tudi v verskem središču je zanj polet nedeljskih maš več možnosti:

Vsako jutro je sv. maša ob sedmi uri; vsak torek ob desetih dopoldne je molitven ura; vsak petek zvečer v postnem času je sv. maša ob 19.30 (v zimskem času pa bo ob 18.30). O priložnostih za postni čas v vaši lokalni avstralski cerkvi poizvedite tam.

POROKA

STEVEN JOSEF SANDY, Thornbury, Victoria, sin Stevensa Ivelja in Marije, roj. Gergurevič, in SUSANNA MARIE JURAJA, Thornbury, Victoria, hči Josepha Juraja in Marije, roj. Itoltaj, sta se poročila v naši cerkvi 17. februarja letos. Priči sta bila Frank Ivelja in Sonja Juraja, poročil pa ju je avstralski duhovnik.

KRSTI

Dvojčici JELOVČAN, EVA SUZANA IN LAUREN ANNE, rojeni prvega junija lani, sta prejeli zakrament svetega krsta 18. februarja letos v slovenski cerkvi. Starši so Boris Frank Jelovčan in Jodie Elizabeth Fisher, botra pa Vivienne Katsoulotos in Suzanna Jelovčan.

KAMALA ČEMELJIČ, roj. 21. julija lani, starši so Alfio Čemeljič in Maki, roj. Ikeda, je bila krščena v naši cerkvi 3. marca letos. Botra sta Sam in Georgina Muraca. Veselimo se novih kristjanov, vendar želimo, da bi iz kristjanov krstne knjige postali odrasli in zreli verniki in naj bi jim starši in stari starši pri tem pomagali.

POGREB - MILAN GERZINIČ je umrl 26.

februarja v Dandenong Hospital. Rojen je bil 2. marca 1921 v Buzetu. V družini je bilo enajst otrok (oče se je po smrti Milanove mame ponovno poročil). Brat Karlo živi v okolici Reke, sestra Marija v Buenos Airesu. Štiri polsestre živijo v Istri, en polbrat v New Yorku. Milan je doma delal v rudniku Raša, med vojno pa je bil najprej italijanski vojak, potem pa je šel k partizanom, kjer je opravil oficirsko šolo. Leta 1945 se je civilno poročil v Kopru z Vero Poljak iz Ozeljana (Šempas), leta 1953 pa v Trstu cerkveno. Tega leta je najprej sam zbežal v Italijo, potem pa je za njim prišla še žena s hčerko Nadjo in sinom Borisom. Iz kampa v Trstu so šli naslednje leto v Avstaliijo. En mesec so bili v kampu Bonegilla, potem pa so prišli v Melbourne, kjer so se veliko selili (nekaj časa so bili tudi v Milduri). Zanjnih 24 let sta bila z možem v Noble Parku, Melbourne. V Avstaliiji se jima je rodila še hči Sonja. Bolan je bil zadnji dve leti. Pogrebne molitve smo imeli v Blair Chapel na pokopališču v Springvaleju, potem pa je bil upepeljen. Kje bo pokopan, zdaj, ko to pišem, še ni znano.

SLEPI PIANIST

Peer Breen bo v nedeljo, 1. aprila, nastopil v naši dvorani s klavirskimi skladbami in povedal nekaj o sebi in o organizaciji CBMI (Christian Blind Mission International) v katero je vključen.

PREDSTAVITEV UČBENIKOV

V nedeljo, 18. februarja, je bila v dvorani pred družinskim kosilom predstavitev delovnih zvezkov za odrasle *Drage Gelt Znaš slovensko?* in *Znaš slovensko, Osnovna slovnicična pravila in vaje*.

Vodila je **Katarina Vrisk**, pri predstavitvi pa sta sodelovala tudi **Bruce Chambers**, Avstralec, ki se na tečaju za odrasle uči slovensko in **Lenti Lenko**. Avtorica je predstavila, da je prišlo do zamisli na tečaju slovenskega jezika za odrasle, ker so tečajniki

spraševali po pripomočkih. Upamo, da bodo ti učbeniki dobro sprejeti pri tečajnikih in drugih, ki bi radi doma osvežili znanje materinega jezika.

POTOK TREH IZVIROV

je knjiga črtic in pesmi Ivana Lapuha. Predstavitev bo na tretjo nedeljo v marcu pred družinskim kosilom.

MEŠANI CERKVENI PEVSKI ZBOR

Sestavljajo ga: soprani: Angela Chambers, Bernarda Knight, Lidija Lapuh, Iva Mandelj, Afra Trebše in Romana Vrečko; alti: Francka Anžin, Angela Damiš, Zorka Durut, Tilka Lenko, Rozi Lončar, Metka McKean (pevovodja), Ana Pekolj in Nada Slavec; tenorji: Nino Burlovič, Viktor Ferfoja, Jože Grilj in Lojze Jerič; basa: Ivan Horvat in Valentin Lenko. Katarina Vrisk na vajah spremlja na klavir in uči, poleg nje pa so ob nedeljah organisti še Lidija Lapuh, Lenti Lenko in Katarina Persič. Pevske vaje imajo ob sredah ob osmih, pojejo pa pri nedeljskih svetih mašah in ob različnih prireditvah v verskem središču in včasih tudi drugod.

ZLATI JUBILEJ

poroke sta praznovala Angela in Peter Vorič. V nedeljo, 18. februarja, sta pri maši prejela poseben blagoslov poročencev ob obletnici. Čestitamo in se jima zahvaljujemo za zgled zvestobe ter jima želimo še veliko let na skupni življenjski poti! Druge

pare in njihove sorodnike in prijatelje pa vabim, da se oglasite, če praznujete okroglo obletnico poroke, da bi jo zaznamovali tudi z majhnim obredom blagoslova v cerkvi.

PRILOŽNOST ZA SPOVED

V slovenski cerkvi je priložnost zanjo približno dvajset minut pred vsemi nedeljskimi svetimi mašami. Pred veliko nočjo bo priložnost za spoved kot običajno tudi na nekaterih drugih krajih - v avstralskih cerkvah. Razpored boste dobili z velikonočnim pismom.

p. Metod

sv. rafaël

SYDNEY

P. Valerian Jenko, OFM; p. Filip Rupnik, OFM
St. Raphael Slovenian Mission
313 Merrylands Rd., Merrylands, N.S.W. 2160
(P.O.Box 280, Merrylands, N.S.W. 2160)
Tel.: (02)9637 7147 in (02)9682 5478
Fax: (02)9682 7692

POSTNI IN VELIKONOČNI SPORED

MERRYLANDS – Postne pobožnosti s sveto mašo bodo vse četrteke ob desetih dopoldne (sveta maša ob 10.30) in petke ob 6.45 (sveta maša ob 7. uri). Izjema je veliki teden, ko je drugačen spored. Češčenje Najsvetejšega je vsak petek od 6. do 7. ure zvečer. Krajevni škof Kevin Manning želi, da molimo za duhovne poklice. Skušajte vsaj v postnem času priti k molitvi pred Najsvetejšim za poklice in tudi za vaše osebne in družinske zadeve, za mladino in zakonce v težavah.

POSTNO ROMANJE na Mt Schoenstatt bo v ponedeljek, 26. marca. Kdor želi potovati z najetim avtobusom, naj nam javi čimprej. Odhod iz Merrylandsa bo ob devetih dopoldne. Sveta maša bo tam ob 10.30, nato križev pot na prostem. Naslov za tiste, ki boste prišli s svojim avtom: Mount Schoenstatt Shrine, Fairlight Road, Mulgoa.

MLADINSKI KRIŽEV POT bo tudi letos pri sv. Rafaelu na 5. postno nedeljo, 1. aprila pred mašo ob devetih dopoldne.

Isti dan popoldne ob dveh bo pri lurški votlini v Earlwoodu postna pobožnost s sveto mašo za rojake, ki živijo v južnem in vzhodnem Sydneyju in tudi za druge, ki imajo radi to svetišče. Veseli smo, da smo po večletnem premoru mogli spet urediti romanje v Earlwood, kamor smo pred leti zahajali za majsko in oktobrsko pobožnost, v enem primeru pa tudi v postnem času.

BUTARICE bomo delali tudi letos na cvetno soboto, 7. aprila ob enih popoldne. Starše prosimo, da pridejo z otroki in prinesejo s seboj nekaj zelenja z vašega vrta. Butarice naj prinesejo naslednji dan, na cvetno nedeljo ob pol desetih k blagoslovu in sveti maši.

KRIZMENA MAŠA, ki jo bo opravil škof Kevin Manning skupaj z duhovniki škofije Parramatta, bo na veliko sredo, 11. aprila, v cerkvi sv. Patrika, Allawah St, Blacktown, ob 7.30 zvečer. Ob tej priliki bodo navzoči duhovniki obnovili svoje duhovniške obljube, škof pa bo posvetil sveta olja, ki se uporabljajo pri podeljevanju zakramentov. Naši rojaki so prav tako vabljeni k tej maši. Trije naši zastopniki bodo ob koncu maše prejeli od škofa sveta olja in jih prinesli k oltarju naslednji dan.

VELIKI ČETRTEK, 12. aprila. Spominska maša zadnje večerje bo ob sedmih zvečer. Ob koncu maše bo prenos Najsvetejšega na stranski oltar. Sledi razkrivanje oltarja, nato pa ura molitve za Cerkev in duhovnike.

VELIKI PETEK, 13. aprila. Spomin Jezusove smrti na križu. Ob treh popoldne bo branje pasijona, češčenje križa in sveto obhajilo. Po končanem obredu bo začetek češčenja Jezusa v božjem grobu. Vabimo vas, da napišete svoje ime na seznam molilcev pri božjem grobu na veliki petek popoldne in na veliko soboto čez dan. Na veliki petek bo zvečer ob sedmih sveti križev pot.

VELIKA SOBOTA, 14. aprila. Ves dan češčenje Jezusa v božjem grobu. Starši naj pripeljejo otroke ob 1.30 za polurno molitev pri božjem grobu. Ob 2. in 5. uri bo blagoslov velikonočnih jedil. Obkrat tudi kratka počastitev Jezusa v božjem grobu. Zvečer ob sedmih bo začetek obredov velikonočne vigilijske: blagoslov novega ognja, velikonočne sveče, hvalnica Luči, svetopisemska berila, blagoslov krstne vode in slovesna maša velikonočne vigilijske – sodeluje mešani zbor.

VELIKA NOČ, 15. aprila. Ob osmih zjutraj bo slovesno vstajenje, procesija, blagoslov in slovesna maša – prepeva mešani zbor. Ob desetih je druga maša z ljudskim petjem velikonočnih pesmi.

VELIKONOČNI PONEDELJEK, 16. aprila. Praznični maši bosta ob pol desetih dopoldne in ob šestih zvečer. Ob 7. 30 zvečer pa bo družabna prireditev Pirhovanje. Igral nam bo ansambel The Masters. Na sporedu je tudi sekanje prihov in srečelov za deset nagrad. Priporočamo se za rezervacije, katere napravite najpozneje opoldan na dan prireditve.

WOLLONGONG – FIGTREE ima redno službo božjo na cvetno nedeljo, 8. aprila, z blagoslovom zelenja, izredno na veliki petek, 13. aprila ob sedmih zvečer, izredno na veliko noč, 15. aprila, in redno na belo nedeljo, 22. aprila, in vedno na 2. in 4. nedeljo v mesecu, vselej ob petih popoldne.

CANBERRA ima slovensko službo božjo vsako tretjo nedeljo v mesecu. Tretja nedelja v aprilu je ravno velikonočna in bo pri vas služba božja, to je 15. aprila ob šestih zvečer. Kraj je cerkev sv. Petra in Pavla, Wisdom St, Garran, ACT.

SURFERS PARADISE ima praznično službo božjo na belo soboto, 21. aprila ob 7.30 zvečer v cerkvi Srca Jezusovega, Fairway Drive, Clear Island Waters, Qld.

CORNUBIA, QLD, Planinka, ima slovensko službo božjo na belo nedeljo, 22. aprila ob 10.30 dopoldne. Sledi kosilo.

NEWCASTLE ima velikonočno službo božjo v nedeljo, 29. aprila ob 6. uri zvečer v stolnici Srca Jezusovega, Hunter Street, Hamilton. Po maši bo srečanje v dvorani.

PERTH, W.A. bo namesto velikonočne službe božje imel sveto mašo ob obisku škofa Krambergerja in p. provinciala Staneta Zoreta v nedeljo, 19. avgusta. Podrobnosti bodo objavljene v eni od prihodnjih števil Misli, po dogovoru s tamkajšnjim cerkvenim odborom.

ODDALJENIM ROJAKOM, ki nimajo možnosti za udeležbo v enem od slovenskih verskih središč, priporočamo, da se udeležijo službe božje v krajevni katoliški cerkvi in tam prejmejo zakramente za veliko noč.

BOLNIKE radi obiskujmo in pomagajmo družinam, ki imajo bolnika v svoji sredi. Poskrbimo, da

bo bolnik v bolezni imel tolažbo vere s tem, da ga bo obiskal duhovnik in mu prinašal sv. obhajilo in mu v hudi bolezni podelil sv. maziljenje. Kjer ni blizu slovenskega duhovnika pokličite krajevnega, da bolniku nudi duhovno pomoč.

DVOJNI 50-LETNI JUBILEJ obhajamo letos kot ste že brali v prejšnji številki v uvodnem članku Toneta Gorjupa. Letos je 50 let, odkar sta prišla v Avstralijo prva slovenska duhovnika, frančiškana p. Klavdij Okorn (že med pokojnimi) in p. Beno Korbič, ki živi na ameriških Brezjah v Lemontu. Drugi jubilej, ki sovpada s prihodom omenjenih patrov je, da je mesečnik Misli stopil v petdeseto leto izhajanja. Poskrbimo, da bo list še dolgo izhajal, z rednim plačevanjem naročnine in če morete darovanjem v tiskovni sklad. V list naj bi tudi poročali o dogodkih v naših skupnostih. Priporočimo ga rojaku, ki ga nima, in ga povabimo, naj se nanj naroči. Uredništvo vam bo z veseljem poslalo brezplačne izvode za promocijo.

DVA KRSTA

BRIANA ISABELA BARIČ, Narellan Vale, NSW. Hčerka Tonyja in Marije, roj. Brodnik. Botri so bili Anthony in Tanyja Abraham ter Louis in Michelle Brodnik. Sv. Rafael, Merrylands, na prvo postno nedeljo, 4. marca 2001.

DEJAN KARL LUKEŽIČ, Fairfield West, NSW. Sin Karla in Donne Montgomery. Botra sta bila Igor in Vesna Poč. Sv. Rafael, Merrylands, na prvo postno nedeljo, 4. marca 2001.

Novokrščenima malčkoma, staršem, družinam in botrom naše iskrene čestitke k prejemu svetega krsta. Bog daj, da bi bili starši in botri ter njihove družine novokrščenim svetel zgled krščanskega življenja.

POROKA

MICHELLE MARIA KALC, Adelaide, S.A. Hčerka Branka in Albine, roj. Vičič. Michelle je bila rojena v Sydneyju in krščena v Merrylandsu. Ženinu je ime LEE

DAVID SINCLAIR. Priči sta bila Daren Alchoe in Tania Gardner. Cerkev Matere božje od Srca Jezusovega, Henley Beach, S.A., 28. januarja 2001.

Nevesti Michelle, ki ima mnogo znancev v Sydneyju, naše iskrene čestitke k prejemu zakramenta sv. zakona. Obema želimo mnogo božjega blagoslova na skupni življenjski poti!

POKOJNI

Tretjega januarja je v Brisbanu umrl FRANC VOGRIN. Rojen je bil 1. 12. 1932. Ker njegov brat Valentin Zdravko živi v Lenartu v Slovenskih Goricah, sklepam, da je tam tudi pokojnikov rojstni kraj. Poročen je bil z Danico, ki je umrla leta 1992. Rodili so se jima trije fantje in ena hči. Bernard in Irena sta bila rojena v Sloveniji (ali Nemčiji), Iztok in Robert pa v Novi Zelandiji, kamor so prišli iz Nemčije. Pozneje so se

preselili v Avstralijo. Pogrebne molitve za pokojnika so bile opravljene v pogrebnem podjetju Funerals of Distinction, Kelvin Grove, Brisbane, upepelitev pa je bila v krematoriju Albany Creek, kjer je tudi shranjen pepel pokojne žene Danice. Naše sožalje družini pokojnega Franca Vogrina. Spomnimo se ga v molitvi, kot tudi drugih naših pokojnih. Marici Podobnik hvala za posredovanje podatkov o pokojnem Francu.

p. Valerian

izpod TRIGLAVA

Novi potni listi

Z letošnjim prvim marcem so v Sloveniji začeli izdajati nove potne liste s temno rdečimi platnicami. Vlada se je za to odločila zaradi pomanjkljive zaščite prejšnjega in zaradi poenotenja z dokumenti Evropske zveze. Star potni list Republike Slovenije, ki so ga začeli izdajati septembra 1991, bo ostal v veljavi še do 5. avgusta 2002.

T. G.

Zamenjava v Beogradu

Beograjski nadškof Franc Perko, ki je pred štirinajstimi leti prevzel vodstvo katoliške cerkve v Srbiji, se vrača v Slovenijo. Papež Janez Pavel II. je 25. marca lani za njegovega naslednika imenoval salezijanca Stanislava Hočevarja. Z letošnjimi velikonočnimi prazniki mu bo nadškof Perko prepustil svoje mesto.

T. G.

Nove knjige

V četrtek, 1. februarja, so v prostorih galerije Družina predstavili knjigo profesorja Mirka Mahničiča *Mavrice čisti svet*. Knjiga predstavlja genialnost našega pesniškega

velikana Franceta Prešerna skozi njegove najpogosteje zapisane besede. V njej je tudi šestnajst Prešernovih upodobitev, delo šestnajstih sodobnih slovenskih likovnih ustvarjalcev.

Slomškova založba iz Maribora je predstavila novo knjižno zbirko Pričevalci. Ta v prvi knjigi prinaša življenjepis slovenskega mučenca druge svetovne vojne. Delo z naslovom *Jaroslav Kikelj, pričevalec vere in veselja* je napisal Vinko Škafar. Avtor v njem prikazuje življenje in zgodovinsko ozadje Kikljevega umora leta 1942.

T. G.

Bronasta medalja v slalomu

Letošnje svetovno prvenstvo v alpskem smučanju je potekalo v avstrijskem St. Antonu. Čeprav so v slovenskem taboru morda pričakovali več, je ena medalja kar lep izkupiček. V nasprotju z lanskim prvenstvom, so tokrat bolje nastopili fantje. Mitja Kunc iz Črne na Koroškem je prismočal bronasto medaljo v slalomu; sledila sta mu Rene Mlekuž s petim in Jure Košir osmim mestom.

T. G.

Postno pismo slovenskih škofov

Slovenski škofje so vernikom za letošnji post namenili posebno pismo, v katerem razmišljajo o socialni pravičnosti, solidarnosti in poštenju. Pri tem so poudarili, da Jezus pogosto opozarja na potrebo po jasnem moralnem spoznanju ter po odkritih, poštenih medčloveških razmerjih; poudarja pa tudi, da moramo začeti svet spreminjati pri sebi. Kot so zapisali škofje, je postni čas za to najprimernejša priložnost. Samo s temeljnimi krepostmi, kot so razumnost, pravičnost, zmernost in srčnost, je post lahko všeč Bogu. Samo s pravičnostjo in solidarnostjo, poštenjem in pogumnim nastopanjem za resnico in pravico lahko sebi, zanamcem in naši domovini pomagamo k trajni blaginji. **T. G.**

Gostovanje lutkovnikov

V začetku meseca marca je ansambel Lutkovnega gledališča Ljubljana odpotoval na štirinajstrednevno gostovanje v Avstralijo. S predstavo Svetlane Makarovič Tacamuca v režiji Barbare Hieng Samobor so sodelovali na Multikulturalnem nacionalnem festivalu Canberra 2001. Nastopili pa so tudi v Adelaidi in v Sydneyju. **T. G.**

Furlanija-Juljska krajina

Po več desetletjih je italijanski senat 14. februarja sprejel zaščitni zakon za slovensko manjšino. V veljavo je stopil sredi meseca marca. Norme za zaščito slovenske jezikovne manjšine v deželi Furlaniji-Juljski krajini, kot se zakon uradno imenuje, je 12. julija lani sprejela poslanska zbornica. Dokument priznava, da Slovenci živijo tudi v Benečiji in videmski pokrajini. Zakon predstavlja nov pravni temelj, na katerem bo slovenska skupnost oblikovala svojo prihodnost. **T. G.**

Na pomoč Novi Štifti

Prepričan sem, da vam je biser ribniške doline in Slovenije dobro poznan. Morda ste že občudovali lepoto romarskega kraja in cerkve pri Novi Štifti, ki so ju naši predniki odkrili že davnega leta 1419. Biser evropske baročne arhitekture pa so postavili že pred 360 leti.

Zakaj to pismo? Nova Štifta ni župnija z rednimi dohodki. Odvisna je predvsem od romarske sezone. Zato ob večjih vlaganjih mora iskati širšo podporo. Vse, kar je bilo v preteklih 40 letih obnovljeno, je bilo sad širšega razumevanja. Tokratni načrt je, da poskušamo popraviti

zgodovinsko krivico 1. svetovne vojne, ko so iz zvonika odstranili glas bronastih zvonov (1917). Naša želja je, da letos, ko bomo slavili 360 let začetka gradnje cerkve, dvignemo v zvonik bronaste zvonove (15. avgust).

Kaj to pomeni? Da moramo po predračunu livarne Perner iz Passaua na Bavarskem zbrati 120.000 DEM. Ta cena pomeni izdelavo štirih bronastih zvonov (2400 kg, 1380 kg, 1000 kg in 720 kg) in štirih tolkal. Morda tudi vi želite nameniti nekaj sredstev v izpolnitev našega cilja. Prispevke bomo zbirali do 1. julija 2001. Odbor za zvonove je določil tudi način 'botrstva' pri zvonovih: glavni boter – 1.000.000 SIT; 1. boter – 300.000 SIT; 2. boter – 200.000; 3. boter – 100.000 SIT. Z veliko hvaležnostjo pa bomo sprejeli vsak prispevek, ki nas bo približal uresničitvi našega načrta. Botri bodo pri blagoslovitvi prejeli v spomin različno velika lesena kladiva in bodo pri slovesnosti prvi udarili na 'svoj zvon'. Vse dobrotnike bomo objavili v mesečniku Glas Marije Vnebovzete. Ob priliki blagoslova zvonov bo izdana spominska brošura, kjer bodo navedeni vsi darovalci.

P. NIKO ŽVOKELJ, NOVA ŠTIFTA, SLOVENIJA

Zahvale za nabirke

Res sem vesel, da ste se Avstralci spomnili na Sveto goro. Bog povni. Ko to pišem, je gradnja zgornje postaje žičnice v polnem teku. Služila bo za duhovne vaje za ministrante in druge mlade. Upam, da se bo tu vzbudil kakšen duhovni poklic. Stroški so, da te je strah, zato hvala za vsak dar. Lepo pozdravlja

P. PASHAL, SVETA GORA, SLOVENIJA

Vsem dobrotnikom se iz srca zahvalim za darove za Dijaški dom v Vipavi in se še naprej priporočam vaši darežljivosti. Hvaležno vse pozdravljam.

MSGR. METOD PIRIH, KOPRSKI ŠKOF

Zahvaljujemo se vam za vaš prispevek za lačne. Mati Tereza je rekla: 'Bodimo Božje orodje in prinašajmo mir, ljubezen in veselja v življenje vseh, ki jih srečamo.'

SESTRE MATERE TEREZE

Dragi pater Metod! Tebi in vsem dragim darovalcem pri reviji Misli se zahvaljujem za poslani ček namenjen gradnji nove cerkve v Košakah. Bog naj vam tisočero povrne za vse, kar storite za našo 'mlado' župnijo. Hvala Bogu – stvari se dobro premikajo.

Bog vas živi! Vse dobro vam vsem želi

Seminar učiteljev slovenskega jezika iz južne poloble

DRAGA GELT

Z Lidijo Lapuh, učiteljico v Slomškovi šoli v Kewju in na Slovenskem društvu Planica sva bili na na tečaju izbrani, da se udeleživa letošnjega seminarja za učitelje slovenskega jezika iz južne poloble, Argentine in Avstralije, v Ljubljani. Seminar organizirata in financirata Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport Republike Slovenije in Ministrstvo za zunanje zadeve, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Plačali sva deset odstotkov za letalsko vozovnico, vse ostale stroške bivanja in potovanja sta krili ministrstvi. Koordinatorica seminarja je bila pedagoška delavka, profesorica Dragica Motik iz Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Strokovno-pedagoški program sta pripravili prof. Dragica Motik in mag. Tatjana Vučajnk iz Centra za učenje slovenščine kot drugi - tuj jezik pri Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Splošnoizobraževalni program sta pripravila gospa Vesna Gornik in mag. Zvone Žigon, odgovorni za Avstralijo pri Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu. Seminar je potekal od 10. do 22. januarja 2001. Glavni namen je bil strokovno usposabljanje učiteljev slovenskega jezika. Iz Argentine se je seminarja udeležilo 19 učiteljev, iz Urugvaja - letos prvič - en učitelj. Seminarji za učitelje severne poloble, za Ameriko, Kanado in Evropo potekajo v poletnih mesecih.

Program predavanj, pedagoških delavnic in kulturnega izobraževanja in izpopolnjevanja:

Sreda, 10. januarja: *Predstavitve programa, ciljev, oblik metod in dela - gospa Melita Steiner, Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, prof. Dragica Motik in mag. Tatjana Vučajnk ter gospa Vesna Gornik in mag. Zvone Žigon iz Urada za Slovence po svetu.*

Udeleženci smo povedali o naših pričakovanjih na seminarju in izkušnjah pri učenju slovenskega jezika.

Četrtek, 11. januarja: *Raziskovanje kraja, spoznavanje elementov slovenske in drugih kultur v kraju bivanja - pedagoška učna delavnica na terenu in predstavitve skupinskega dela drugim skupinam, analiziranje, dopolnjevanje in možnosti za vključevanje v delo z učenci pri dopolnilnem pouku slovenskega jezika*

in kulture v tujini - prof. Dragica Motik.

Naša skupina (Lidija Lapuh, Astrid Mežnar iz Bariloch, Argentina in jaz) si je izbrala projekt o hiši Primiceve Julije na Wolfovi 6 v Ljubljani: pogovor s sedanjimi stanovalci - problem denacionalizacije, spomeniško varstvo in osebne tragedije. Za našo dramatisirano predstavitev Kaj bi našla Primiceva Julija, če bi se ta dan vrnila v Ljubljano? smo dobile najboljšo oceno predavateljev in kolegov - učiteljev.

Petek, 12. januarja: *Priprava na hospitacijo - prof. Dragica Motik. Bogastvo slovenskega izročila; poudarek na severozahodnem delu Slovenije - Gorenjska, gospa Dušica Kunaver. Popoldne ekskurzija: odhod do Prešernove hiše v Vrbi, ogled cerkve sv. Marka, čebelarški muzej v Radovljici - vodstvo g. Zvone Žigon, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.*

Dušica Kunaver je znana slovenska avtorica številnih knjig, v katerih je zbrala slovensko ustno izročilo in legende o nastanku slovenskih krajev. Popeljala nas je v legendarni nastanek blejskega jezera, gore Špik, nas prepričevala o ljubljanskem zmaju in Ajdovski deklici, o ljudskih modrostih, o čaru letnih časov ter nas navdušila za svoja bogata literarna dela. Poudarila je pomembnost pisnega in ustnega ljudskega izročila.

Popoldne smo se odpeljali na ekskurzijo proti Prešernovi rojstni hiši, kjer nas je ponosno pozdravil novi spomenik dr. Francetu

Prešernu, odkrit ob 200-letnici njegovega rojstva. S spoštovanjem do velikega moža in mojstra slovenske pesnitve smo si ogledali njegov dom, poslušali zanimive podrobnosti in skupaj recitali njegov sonet *Vrbi*. Veliki mož, mojster slovenske pesnitve, velikan slovenske književnosti! Pred začetkom seminarja smo nekateri videli novo nadaljevanko o Prešernu, kjer je, na žalost in v razočaranje večine gledalcev, bil poudarek predvsem na trenutkih njegovega življenja, ki jih je preživel s svojimi prijatelji v času depresije, v neodločnosti in ob

kozarcu. Omalovaževanje lika, ki je bil svetla točka v razvoju ponosnega slovenskega naroda in slovenski zgodovini? Prešeren je bil in je še vedno velik mož, znameniti Slovenec in tako podoba o njem si vsi Slovenci želimo ohraniti! Kje bi bila slovenska literatura brez Prešerna? Vedno smo ga Slovenci doma in povsod po svetu častili, kot se zanj spodobi in ga takega hranimo in predstavljamo v slovenskih srcih povsod v tujini.

Sobota, 13. januarja: *Ogled Bleda - blejski grad, Kranjska gora - ogled Liznjekove hiše, bogate gruntarske domačije iz druge polovice 17. stoletja na Gorenjskem, preurejene v muzej, domače gorenjsko kosilo z ajdovimi žganci, ogled smučarske skakalnice v Planici, jezera Jasna pod Prisankom (Prisojnikom), Brezje.*

Prijazno nas je vabil Bled v vsej svoji lepoti, začutili smo utrip gorenjske kmetije, ki se je v letih davka na svetlobo prebila skozi ostre zime in slabe letine, ko je družina bedela ob trskah. V črni kuhinji v gostišče preurejene domačije smo si za kosilo zajeli enolončnico in zapeli po okusnih žgancih. Naužili smo se rahlo zasnežene gorenjske pokrajine in v daljavi, skozi okno avtobusa, nas je pozdravil Triglav v večerni zarji. Na Brezjah so nas pozdravili večerni zvonovi in Materi Božji smo zapeli tudi nekaj pesmi.

Nedelja, 14. januarja: *Sv. maša v frančiškanski cerkvi v Ljubljani, ogled Semeniške knjižnice pod vodstvom dr. Marjana Smolika, srečanje s škofom Uranom, odhod v frančiškansko knjižnico in arhiv v Kamnik, hospitacija pri pevskih vajah in srečanje s pevskim zborom Odmev - gospa Vesna Gornik in mag. Zvone Žigon, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.*

V frančiškanski cerkvi so bile lepe, velike jaslice in z Lidijo sva povedali argentinskimi Slovenkam, da so frančiškani v Avstraliji po vseh slovenskih verskih središčih. Presenetilo nas je bogastvo knjig Semeniške knjižnice in škof Uran se je rad spomnil dni, ki jih je preživel v Avstraliji. V frančiškanskem arhivu v Kamniku smo si ogledali zbirko starih slovenskih, nemških in latinskih verskih in znanstvenih knjig. Zunaj nas je prestrašil močan, leden veter, da smo komaj dočakali srečanje s pevskim zborom. Zanimivo je bilo urjenje glasov, dolgotrajna priprava v začetku pevskih vaj - seveda smo bili nagrajeni z mini-koncertom in skupno smo na srečanju veselo zapeli.

Ponedeljek, 15. januarja: *Pouk v vrtcu, osnovni didaktični pripomočki - mag. Tatjana Vučajnk. Izmenjava lastnih izkušenj pri pouku slovenščine kot drugega jezika v tujini - prof. Dragica Motik. Pogovor o pouku slovenskega jezika in kulture v tujini, individualni*

pogovori, odgovarjanje na vprašanja udeležencev - gospa Melita Steiner. Ogled Arhiva Republike Slovenije, Narodna in univerzitetna knjižnica - mag. Zvone Žigon, mag. Rozina Švent, NUK, org. Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Vsi učitelji smo izmenjali svoje izkušnje in probleme pri poučevanju slovenskega jezika in prof. Motikova me je prosila, da sem predstavila priročnike iz Avstralije, ki smo jih pripravile skupaj z Magdo Pišotek in Marijo Penca *Učimo se slovensko 1,2, in 3* ter priročnika za odrasle *Znaš slovensko?* ki smo ju dve leti preizkušali na tečaju za odrasle v Kewju in sta bila tiskana decembra lani.

Razdeljeni smo bili na delovne skupine in vsaka je dobila nekaj praktičnih predmetov (sadje, zelenjavo, storže, plastične kozarčke, papir, palčke, lepilo). Kot naj bi otroci s preprostimi stvarmi razvijali domišljijo in ustvarjalnost, smo morali izdelke nadgraditi z zgodbico, ki je izhajala iz narejenih objektov in jo predstaviti drugim skupinam. Zanimivo je bilo, kako se je sadje spremenilo v živali in otroško igrišče, krompirji v vesoljsko postajo in robota, storži v gozdne živali... Preprosta, vsakemu dostopna učila - mnogo zabave! Poudarek je bil na temah, socialni igri in predvsem na zastavljenem cilju ter nadgradnji: kaj nam izdelek lahko z malo domišljije in ustvarjalnosti prikaže.

Pogovor o poučevanju v tujini je predstavil predavatelj problema učiteljev. Obisk Državnega arhiva nas je obogatil z znanjem in bogastvom, ki vsakemu odkrijejo neštete police, polne skrbno shranjenih dokumentov. V Nuku smo spoznali strokovno shranjevanje unikatov in pregled imigracijske literature - veliko presenečenje, predvsem za argentinske učitelje.

Ob večerih smo do pozne (bolje rečeno zgodnje jutranje ure) pripravljali naše seminarsko glasilo.

Torek, 16. januarja: *Slovnica je lahko enostavna - mag. Tatjana Vučajnk. Bralna kultura - gospa Tilka Jamnik. Dramatizacija besedila, vključevanje učencev različnih starosti in z različnim znanjem slovenščine, gledališče v šoli - gospod Tone Partljič, znani slovenski avtor komedij in režiser.*

Primeri učenja slovnice so bili izredno zanimivi in za otroke lahko dojemljivi, z lepimi primeri za vse učitelje. Poudarek pri branju je bil na primernem čitvu za otroke in starše in pomembnosti doživljanja zgodbe ter primerni predstavitvi zgodb in beril, načinu bralnih vaj, razporeditvi pri branju in obnovi prebranega besedila.

Smeh je napolnil sobo med dramatizacijo besedil, ko nas je g. Partljič v nazornih in domiselnih vajah

prepričeval, da znamo prav vsi dobro igrati na odru in naj bi to tudi dokazali v naših šolah.

Po večerni predstavi 'gledališče v šoli', med udeleženci g. Tone Partljič

Sreda, 17. januarja: *Ustvarjalne metode poučevanja, mag. Rada Lečič. Slovnicca je lahko enostavna - mag. Tatjana Vučajnk. Primer sodelovanja slovenske šole s šolo v tujini; poudarek na elementih kulture in pridobivanja jezikovne zmožnosti - gospa Boža Krajcer. Obisk slovenskih knjigarn, nakupovanje knjig in drugih gradiv - prof. Dragica Motik, mag. Tatjana Vučajnk.*

Prikaz in pomembnost razreda kot okolice, pomembnost pohvale, vloga sugestije, risanje; primeri, ko učenci sami najdejo slovnične napake, različne vaje pri spoznavanju novih besed, pestrost ure, pomen in vloga pesmi in gibov. Globalna učilnica - njene prednosti za učenca in učitelja, uporaba interneta, dolgoročni projekt za cel razred, vloga posameznih učencev in vloga učitelja pri mednarodni interni globalni učilnici.

Četrtek, 18. januarja: *Odhod na slovenske šole - hospitacije pri posameznih urah različnih predmetov, na različnih stopnjah, pogovori z učitelji in vzgojitelji, možnosti sodelovanja s slovenskimi učenci. Ogled Radia Ljubljana in TV Slovenija - mag. Zvone Žigon, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Ogled Cankarjevega doma, film in predavanje ob diapozitivih Dava Karničarja, prvaka z največjim dosežkom v ekstremnem smučanju, (7. oktobra lani je smučal z najvišje gore sveta, z Mt. Everesta), srečanje - mag. Zvone Žigon.*

Naša skupina - zaradi učenja slovenskega jezika odraslih - je bila določena za hospitacijo na Celoletni šoli pri Andreji Markovič in mag. Radi Lečič. V razredu so bili študentje, ki želijo študirati na Univerzi v Ljubljani: iz Amerike, Japonske, Kitajske, Finske, Francije, Italije in Bosne in Hercegovine. V Slovenijo

so prišli brez znanja slovenskega jezika. Celoletna šola poteka vsak dan po štiri ure in po enem letu se študenti naučijo toliko jezika, da lahko sledijo predavanjem na fakultetah. Naloga nas učiteljev kot opazovalcev je bila, da prepoznavamo globalne in operative cilje, uvodno motivacijo, dejavnosti učencev in učitelja, problemsko naravnost in dejavnosti pri pouku, diferencirano delo, povratno informacijo in domače delo. Pomembna za nas je bila vsebina učne ure in učenje novih besed s pomočjo slik, predmetov, z mimiko, gestikulacijo, gibanjem, z drugimi besedami, s protipomenkami, s sopomenkami, z nadpomenkami, z vprašanji in ilustrativnimi primeri. Izredno metodično doživetje!

Zanimiv je bil ogled radijske postaje Radia Ljubljana in TV Slovenija z ogledom studijev in instrumentacije.

Davo Karničar nas je popeljal v neprijazni svet ledu in vetra na Mt. Everestu, obsijan s soncem in nas po predavanju presenetil s podpisovanjem spominskih razglednic. Ogledali smo si tudi Galusovo dvorano v Cankarjevem domu z najmogočnejšimi orglami v Evropi.

Po poti do hotela so nas spremljale snežinke in ljubljanske ulice so se pobelile.

Petek, 19. januarja: *Izpiti slovenskega jezika na visoki ravni - mag. Ina Ferbežar. Zborovsko petje, izbor besedil, pesmi in primernost le teh za načrtovano učenje slovenskega jezika kot drugega - tujega jezika v tujini - Dragica Žvar.*

Predavanje je bilo o pripravi izpitov na višji ravni: o slušnem razumevanju, o razumevanju pisanega besedila, o slovničnih vprašanjih, o sporočanju, ko učenci tvorijo besedilo, o govoru in sporazumevanju in kako pomembno je, da učenci vedo vnaprej, kaj se ocenjuje. Vsi učitelji na seminarju smo 'preizkusili' znanje slovenskega jezika, ko smo odgovarjali na vprašanja Vzorčnega testa na visoki ravni, katerega je pripravil Izpitni center, Univerza

Davo Karničar in Veronika Berčič iz Buenos Airesa

v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnost, Center za slovenščino kot drugi – tuj jezik.

Za predavanje o zborovskem petju nas je presenetil kar cel razred učencev osnovne šole, ki so nam nazorno pokazali, kako jih učiteljica uči petja pesmic z vajami v izgovorjavi, urjenjem glasov, z gibanjem, igrami, preprostimi instrumenti in petjem kanonov.

Dokončati je bilo treba tudi naše glasilo in dela res ni zmanjkalo.

Sobota, 20. januarja: *Ekскурzija v slovensko Istro in Primorje, udeležba na zamejski priveditvi v Trstu* - mag. Zvone Žigon, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Ogledali smo si freske v cerkvi v Hrastovljah, Tonino hišo v Sečovljah, del Pirana in se zvečer po predstavi srečali s Slovenci v Trstu.

Nedelja, 21. januarja: *Primorje* – mag. Zvone Žigon, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Prijetno je pihal veter, ko smo šli k sv. maši v stolnico v Piranu in se na veliko veselje sestre, ki vodi tamkajšnji pevski zbor, pridružili pevcem na koru. Po maši nam je tamkajšnji duhovnik povedal o zgodovini stolnice. Povzpeli smo se v zvonik in pod nami se je razlil pogled po slovenski obali. Prav do Trsta smo mogli videti v toplem zimskem soncu. Po ogledu mesta in značilnih stavb in spomenikov, smo se odpeljali v Ljubljano.

Ponedeljek, 22. januarja: *Evalvacija seminarja* – prof. Dragica Motik, gospa Melita Steiner, mag. Zvone Žigon in mag. Tatjana Vučajnk. Tiskovna konferenca – mag. Mirko Zorman, državni sekretar na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport, gospa Magdalena Tovornik, državna sekretarka na Ministrstvu za zunanje zadeve, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu. Sprejem in pozdrav ministra za šolstvo in ministra za zunanje zadeve, Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Pri evalvaciji smo povedali predavateljem, kako zadovoljni, navdušeni in hvaležni smo bili za odlično organiziran in izveden seminar, kjer smo se jezikovno, metodično – didaktično obogatili, spoznali nove učbenike, poglobili in izpopolnili svoje znanje slovenskega jezika in predvsem poudarili, da čutimo, da je vredno, da učimo slovenski jezik, kjerkoli že živimo v svetu.

Mag. Zorman in gospa Tovornikova sta odgovarjala na vprašanja novinarjev o financiranju usposabljanja, o štipendijah in oblikovanju programov.

Vsi učitelji smo odšli bogatejši zaradi novih metod, z novim elanom in navdušenjem, z globoko hvaležnostjo in zavestjo, da smo vredni Slovenci, ki moremo in hočemo v tem potrošniškem času, ko so spoštovani predvsem bogati v denarju, bodočim rodovom deliti svoje darove – poučevanje slovenskega jezika.

naše nabirke

TISKOVNEMU SKLADU P. BERNARDA

\$60.- Anton Vozel; \$30.- Paula Pregelj, Stojan Žele, Jože Štemberger, Viljem Mrdjen, Slavko Drezga, Marta Magajna; \$20.- Herman Muster, Marija Pongračič, Stane Prosenak, Marija Vogrin; \$15.- Kristina Furlan, Marta Zrim, Rezka Smolič; \$10.- Marko Zitterschlager, Angela Rožanc, Juliana Kolarič, Franc Car, Milka Šerek, Anton Šajn, Jože Lapuh, Anton Spiclin, Stanislav Ogrizek, Ivan Stanjko, Lucija Srnec, Hinko Bedrač; \$5.- Ana Lešnjak, Milena Baetz, Hermina Koroša, Ivan Kampus, L+T Smuc, Jože Ficko, Emil Pantner, Milka Zidar, Rozika Pless, Jurij Bogdan, Ivanka Nanut, Antonija Vučko, Rožica Pirc; \$4.- Janez Jernejčič; \$2.- Rudolf Jamšek.

ZA LAČNE

\$100.- N.N.; \$50.- Anica Klekar; \$10.- Ivanka Nanut.

ZA MISIJONARJA P. PEPIJA

\$500.- J.F.

SKLAD P. BAZILIIJA ZA VZGOJO FRANČIŠKANSKIH BOGOSLOVCEV

\$500.- J.F.; \$20.- Slavko Drezga.

VSEM DOBROTNIKOM BOG POVRNI!

POZOR!

Zaradi različnih stroškov letna naročnina za Misli z letom 2001 znaša 20 dolarjev. Hvala vsem, ki darujete za tiskovni sklad.

SVETI FRANČIŠEK ASIŠKI

MARIJA KMETOVA

24

Zakaj, glejte, učenost je huda reč, srce izpije in naliva znanje v glavo, ki utegne izpodriniti Boga in vso lepoto iz duše pregnati. Napuh se razraste, tisti napuh, ki je največji in najvažnejši greh in ki vsi drugi izvirajo iz njega. Kakor žaba se napihuje tak učenjak in živi v votli krogli in se boji vsake luknjice, da ne pride sapa iz nje. Zato maha in bije na desno in levo in srce mu je vedno bolj prazno. Bojimo se take učenosti! Jaz se je močno bojim.«

Zatorej mu ni bilo nič kaj vseč, ko so se oglašali tudi taki mladeniči in možje pri njem. Sprejel jih je, a s strahom v srcu, in je še posebno vneto molil zanje.

9. BRATJE ROPARJI

Pot ga je vodila tudi med hribovje, kjer so bivali njegovi bratje v samoti. In tu se je večkrat pripetilo, da so prihajali roparji, ki so napadali potnike, k Frančiškovem bratom prosit kruha. A bilo je nekaj bratov, ki so menili, da ni prav, če bi podpirali take... Pa je prišel Frančišek in bratje so ga vprašali, kaj meni on? Frančišek je dejal: »Če storite tako, kakor vam porečem, potem upam od Boga, da si morete pridobiti njihove duše. Pojdite in preskrbite si dobrega kruha in dobrega vina! Nesite vse to v gozd, kjer so roparji, in zakličite in recite: 'Bratje roparji! Sem pridite! Mi smo bratje, dobrega kruha in dobrega vina smo vam prinesli!' Pa bodo koj prišli. Vi pa pognite lepo prt na zemljo, pripravite vse kakor na mizo in jim strezite ponižno in veselo, ko bodo jedli. Ko bodo pojedli, jim govorite božjo besedo. Slednjič jih prosite, da vam uslišijo eno prošnjo: obljubijo naj vam, da ne bodo nikogar več ubili in ga ne telesno poškodovali. Če jih boste namreč koj prosili vsega drugega, vam bodo rekli

ne. Tako pa vam bodo obljubili, ker ste bili tako ponižni in dobri z njimi.

Drugi dan pojdite spet in jim nesite vina, jajc in sira, ker so vam bili to obljubili – in jim spet postrezite, ko bodo jedli. In ko bodo pojedli, jim recite: 'Zakaj pa pravzaprav hodite tod okoli ves dan in ste lačni in toliko trpite in se toliko pregrešite v mislih in dejanjih in spravljate v nevarnost svojo dušo? Veliko bolje je, če služite Gospodu. Potem vam bo tudi dal, kar potrebujete na zemlji, obenem pa rešite svojo dušo!' In potem bo Bog tako napravil, da se bodo izpreobrnili zaradi vaše ponižnosti in potrpežljivosti.«

Bratje so vse tako storili, kakor jim je povedal Frančišek. Iz hvaležnosti in radi božjega usmiljenja pa so roparji izpolnili točko za točko, piko za piko vse, česar so jih prosili bratje. Še več: ker so bili bratje tako ponižni in so jim toliko zaupali, so jim celo pomagali in so jim donášali drv. Slednjič so nekateri vstopili v njihov red. Drugi so se spovedali svojih grehov in so se pokorili za prestopke in svečano obljubili bratom, da bodo odslej živeli od dela in ne bodo ničesar več zagrešili.

»Kako je to,« je vprašal potem brat Leon Frančiška, »kako je to, da si roparjem tako naklonjen, učenih ljudi pa ne vidiš rad?«

»Veš, Leon, ti ovčica božja,« je odvrnil

Frančišek smehljaje se, »ker so dobili učeni ljudje več darov od Boga, poznajo marsikaj in bi morali biti dobri. Roparji pa so po večini nesrečneži, ki imajo slabe domove ali jih pa sploh niso nikoli poznali. Po njih žilah se pretaka huda kri in taki ljudje se teže premagujejo in krotijo poželenje. Zato moramo biti tem bolj dobri z njimi, da jim odpremo pogled za luč.«

Pa če jih bo več in več prosilo sprejema v naš red? Kaj bo potem, oče?»

Frančišek je zavzdihnil in pogledal v nebo. »Tja, glej, ovčica božja, tja pošiljam take skrbi! Bog mi pomagaj!«

»Nekateri godrnjajo,« je povzel spet brat Leon; »ko je bila prišla zadnjič ona ženica in ji nismo imeli dati ničesar in si ti zaukazal, naj ji damo sveto pismo, edino, ki smo ga imeli, jim ni bilo všeč.«

»Vem to, ljubi moj Leon,« je dejal Frančišek. »A kaj je boljše: da mi beremo Sveto pismo, ali da ga ženica proda in kupi kruha za lačne otročiče? Saj imamo Gospodovo molitev in brevir!«

»Zdaj sem se spomnil,« je povzel Leon; »sestra Klara me je prosila, da naj bi smela tudi ona brati brevir!«

»Pa ji ga spiši, Leon; tako lepo ji ga spiši, kakor si ga meni – in še lepše.«

»Hvala ti, oče. Vesela bo,« je dejal brat Leon in dostavil: »Rada bi te spet kdaj videla, mi je tudi povedala.«

Frančišek ni koj odgovoril. Potem pa je vzkliknil: »O brat Leon, ovčica božja, ona je nevesta Kristusova! A kaj, poglej, kaj se godi ondi na gradu?«

Leon je pogledal in dejal: »Na Montefeltru se zabavajo vitezi. Ali naj greva po drugi poti, oče?«

10. BRATJE VITEZI

»Pojdiva k vitezom!« je koj odločil Frančišek in oči so mu zagorele, ko se je spomnil svojih nekdanjih želja po viteštvu. »Mogoče jim bo dobro dela božja beseda.«

In sta šla navkreber in bolj in bolj so bile glasne trobente, vedno bolj žive so plapolale zastavice pred njima. Bleščeča se gospoda se je šalila, smejala in veselila za obzidjem Frančišek je stopil na vrh in pričel govoriti:

»Moji dragi bratje, gospodje vitezi! Tako velika je dobrina, ki jo pričakujem, da se mi sleherno trpljenje izpremeni v veselje. Gotovo ima vsak izmed vas izvoljenko ali jo je imel v mladih letih. Ali ste poznali kako oviro, da bi je ne bili premagali zaradi izvoljenke svojega srca? Ali vam je bila kdaj kaka pot pretežka, le da so se vam nasmehnili nežna lica in se vradostile oči

vaše izvoljenke? In če ste bili v vojni – ali ni bila ona, ki vas je dvigala v duhu, če vam je bilo hudo, ki vas je ojunačila v borbi, če ste že skoraj klonili, ki vas je nehote primorala, da ste izvršili še to ali ono junaško dejanje? In ko ste bili na poti proti domu, kaj vam ni zavriskalo srce spričo spomina, da vas ona pričakuje in misli na vas in šteje ure, kdaj se

povrnete? In ko ste bili pri njej in so se vas oklenile nežne ročice, ali ni bilo vse prestano trpljenje kakor sanje in ste si dejali v mislih, da bi prestali drugič še več, le da boste spet pri njej in vas bo ona vesela? Glejte, ljubi bratje, gospodje vitezi, tako je z našim življenjem spričo Kristusa Boga, ki je luč naših duš za ta in oni svet. Hudi so dnevi, a kaj zato – Kristus jih poplača! Težko je življenje, a kaj zato – v nebesih bo tem lepše! Bridke so rane srca in telesa, a kaj zato – Kristus je za vsakega izmed nas pretil svojo kri. O dajte, ljubi bratje, dajte, da ne bo niti ena kapljica Njegove krvi zaman prelita za vas!«

Vitezi so poslušali in so šli vase. In vstal je eden izmed njih, grof Orlando dei Cattani in je dejal Frančišku: »Že dolgo sem si želel, da bi te videl. Rad bi govoril s teboj o zadevah svoje duše.«

Frančišek mu je odvrnil: »Gospod, to jutro ostani še pri prijateljih, ki so te povabili. Potem bova pa govorila, če ti je prav.«

Frančišek in Leon sta počakala, dokler ni prišel grof Orlando. Ko se je pogovoril s Frančiškom, mu je še dejal:

»V Tusciji imam hrib, ki se imenuje La Verna. Morda ni nikjer tako pripravnega kraja za ljudi, ki hočejo živeti zase in premišljevati, kakor je prav ta hrib. Rad vam ga podarim.«

»O gospod,« je vzkliknil ves vesel Frančišek, »kako je to lepo! Že dolgo iščem takih prostorov. Prav iz srca sem hvaležen in Bog ti povrni in te blagoslovi za ta dar. Brž ko pridem v Porcijunkulo, pošljem tja dva brata, da si ga ogledata.«

»In jaz dodam svoje ljudi,« je dejal grof Orlando. »Pomagali bodo, da si postavite prebivališče. In sem sploh pripravljen, da vam pomagam, kadar koli bi me potrebovali.«

Se nadaljuje

p. Bazilij

TONČEK IZ POTOKA

Mladinska povest

VČASIH JE LUŠTNO B'LO, ZDAJ PA NI VEČ TAKO

V dveh letih, kar je bil Tonček v Ljubljani, se je na Pintarčkovi domačiji v Potoku marsikaj spremenilo. Mati je prepisala posestvo na Janeza, ki se je še isti mesec oženil. V hišo je pripeljal Bliskovo Micko iz Stične. Služila je za kuharico na Opčinah na Krasu pri stricu župniku. Ljudje so govorili, da jo je nagnal, dočim je ona trdila, da se je sama naveličala gosposke družbe. Toda vaščanke ji niso verjele, kajti prinesla je domov vse polno gosposkih in polgosposkih navad, ki niso bile nikako spričevalo za njeno 'naveličanost'. Rute ni dala nikoli več na glavo in pri delu si je nerada umazala roke. Marijana je slišala prvi teden po sinovi poroki, ko so se stiške ženske pogovarjale iz cerkve gredoč: »Slep je bil Pintarčkov Janez, slep!« Materi je bilo hudo. Saj je videla, da Bliskova ni za grunt, in mu je branila. A kaj so pomagale prošnje, ko je Janez trma! Le mladi je vselej popustil, naj je rekla kar koli.

Tonček je zvedel o bratovi poroki. Mati je pisala teti Francki. Tudi o tem je dobil pošto, da je v Potoku po dolgih letih zopet zapela zibka. Sicer ne ona široka, ki je zibala njega in Nežiko, pa saj to ni važno. Zibka poje in on je postal stric. Res že četrtič, toda zdaj se je tega prvič zavedel v vsej stričevski resnosti. Takoj se je pobahal pred sošolci, izmed katerih še nobeden ni bil deležen te časti.

Da, kadar bo šel domov, bo kupil štiri medene kolače: za Francina dva, Lojzko in Mihca, za Ančkinega Lojzka in Janezovega Janeza. Moral se bo vendar izkazati, sicer

Riše: Zorka Černjak

ni nič boljši kot skopa teta Mica iz Gorenje vasi, ki je v času njegovega ljubljanskega šolanja zatisnila trudne oči. Pa ni nič s seboj nesla, prav nič, dasi je stiskala sleherni krajcar. O, stari pipec Tončku še ni izginil iz spomina!

Končno je sluga zaklenil šolo na Grabnu. Za dolge mesece počitnic. Tonček je dobil spričevalo četrtega razreda. Fant ni bil ravno eden najboljših, vendar ga tudi med slabimi nisi našel. Tako lepo po sredi se tudi daleč pride!

A počitnic ni užival niti en teden. Neko predpoldne sta se pri teti nenadoma oglasili – mati in sestra Micka. Marijana je prišla po sina, Micka je bila namenjena služiti.

Tonček je sprva osupnil, nato pa je ves vesel skočil pokonci. Domov, domov! Po dveh letih zopet iz prašne Ljubljane v preljubi Potok, kjer tako ljubko šumi voda in ropoče očetov mlin. Takoj je bil pripravljen in s takim veseljem, da se je Gregoričevi teti skoraj zdelo zamalo, ko gre tako rad od njih. Kot bi pri njej stradal ali jih vsak dan dobil s palico. No, pa saj je razumela dečka, ki si je že slikal, kako odpira zatvornico, lovi postrvi in polhe ter strelja zajce. In seveda, kako deli medene kolačke. Domov, domov! Juhuhu!

Preveč je bil razigran, da bi opazil materin žalostni obraz. Takoj je tekel po slovo k svojim prijateljem. Še prej je izpraznil svoj hranilnik. Zaradi kolačkov. Čudno, da je bilo kaj v njem!

Mati Marijana je po njegovem odhodu sestri Franci potožila svoje gorje. Po zgubanih licih zgarane kmetice

so se ulile debele solze.

»Pri nas se je vse spremenilo, Francka! Janez ne bi dobil nikoli posestva, ako bi vedela, da bo Bliskovo pripeljal k hiši. Vse bo pognala zdoma, še mene, čeprav na stara leta. Nežika pestuje pri Franci na Viru, Micka pa se je tudi vsega naveličala in odhaja v Trst za kruhom. Le Ivanka še gara doma.«

Gregoričevi teti je bilo hudo. Razumeli sta se s sestro Marijano in vedela je, kako lepo so živeli doslej v Potoku. Zemlje ne preveč in ne premalo, mlin je lepo služil, v Pintarčkovi družini sreča in veselje do dela. Zdaj pa se vse podira.

»Vsaj Tončka pusti pri meni! Saj je priden v šoli in dobre glave.«

»Ne, ne, Francka! Ne morem več poslušati očitaj zaradi njega. Zastonj ti ga nočem pustiti v breme, svojega denarja nimam več. Moj je v Potoku samo kot, ključ od omare ima mlada. Za neumno potrato je takoj denar, za mene in moje otroke nikoli...« je grenko povedala Pintarčkova mati. »Kaj pomaga, če pustim Tončka pri tebi še nekaj let! Ako bi ga študirali za gospoda, bo stroškov vedno več in vem, da jih ne bom zmogla. Laže bo danes pustil šolo kot čez eno leto. In doma bo morda fant s svojo pridnostjo marsikaj rešil. Ah, premalo sem mislila na ostale, ko sem Janezu prepisovala domačijo! Nisem vedela, kako bo.«

Še Franci se je storilo inako, da je sestra na stara leta tako nesrečna. Preklicani Janez! Da je moral prav Bliskovo vzeti! Saj z njim se je še kako dalo, a zdaj pa ona podpihuje.

Vendar to še ni vse, kar je težilo Marijano. Tudi hči Franca, ki je tistikrat vzela Pajkovega z Vira, je bolj slabo zadela. Mož je začel kvartopiriti, dolgovi na kmetiji pa rastejo iz dneva v dan. Vse je več ali manj na slabotnih ženskih ramah, ko se on tako malo briga za dom, dasi ni hudoben človek. Neža pazi na Francin drobiž, ona gara od jutra do večera.

Le Ančka je s svojim kovačem srečna, kakor sta bila Marijana in potoški Miha. Pridne roke imata oba in dobro se razumeta, dasi ne živita v izobilju.

»Sem mislila, da bo s skrbmi konec, ko otroci dorastejo. Pa so se šele zdaj prav začele,« je končala Pintarčkova Marijana in si obrisala solze.

Tonček se je poslovil od bele Ljubljane. Gregoričeva teta ga je objela kot svojega sina, tako ji je v teh dveh letih – kljub nesrečni smrti varovanke Meke – prirasel k srcu. In vedela je, da si predstavlja dom prav tak, kakršnega je zapustil, zato ji je bilo še huje.

»Priden bodi, Tonček! In kaj piši, saj se nisi zastonj učil!«

Tudi slovo od sestre Micke je bilo pristrčno.

Šele na vozu se je Tonček prav zavedel, kaj zapušča. S šolo je končal. Za vedno. Sicer ni imel nikoli posebnega veselja do knjig, to je res. Ves čas, kar je bil v Ljubljani, ni pravzaprav niti enkrat pomislil, kaj bi po končani osnovni šoli. Zdaj pa mu je bilo le malo tesno pri srcu. A misel, da se vrača domov, je v njem vse prevpila. In v žepu je čutil medene kolačke, ki jih je kupil s svojimi prihranki.

Kako je doma, Tonček ni vedel. Šele materine besede, naj kar potrpi, če mu Janezova žena kdaj ne bo dobra, so ga nekam potrle. Spomnile so ga, da je odšla sestra Micka v Trst in da Neža pestuje na Viru, kar se mu je prej zdelo čisto naravno. Toda ali ni bilo v Potoku za obe dovolj dela in kruha? Zakaj sta odšli? Pa Neža je še tako rekoč doma, toda Micka... Daleč v Trstu, kjer jih je že nekaj iz stiške okolice. Same revne: iz bajt doma, ne s kmetij.

Zakaj je odšla Micka zdoma?

»Doma je vse drugače, kar si bil v Ljubljani, Tonček!« je mati z enim stavkom odgovorila na vsa sinova vprašanja. Nato so zopet vsi trije molčali: mati, voznik in Tonček.

Pred dvema letoma je po tej cesti odhajal droben dečko v novi svet. Zdaj se je potegnil za celo glavo in pol, dasi je še vedno veljal za majhnega. Njegov glas je postal močat in pod nosom bi skoraj mogel opaziti malo puha. Na mladih ramah pa skrbi. Vsa razigranost, ki je prišla ob odhodu iz

Ljubljane, je izginila z njegovega obraza. In načrta, kako bo brezskrbno lovil zajce in ribe ter se podil po gozdu, so se mu nenadoma zdeli tako visoki in nedosegljivi. Ostala mu je le rahla bojazen in nema slutnja, ki je obležala kot svinec na njem in tem teže pritiskala, čim bliže so bili Stični. Domov se vrača, ker morda potrebujejo njegove pomoči, dasi ima komaj petnajst let.

Se nadaljuje

1. Kras - Jama Vilenica

Osemdnevno potepanje po Sloveniji sem skrbno načrtoval. Potrebno je bilo "zadeti" kar se da ugodno vreme, se izogniti neopisljivi gneči na naših cestah proti morju ob koncu tedna in še čemu. Začetek je bil zelo obetaven. Tri tedne je dan za dnem deževalo, ko pa je bilo v zraku čutiti nekajdnevno izboljšanje, sva že bila na poti. Za prvo postajo sem si izbral jamo Vilenico, nedaleč od svetovno znane kobilarne v Lipici, domovanja snežno belih konjev lipicancev. Za jamo ve le malokdo, čeprav je ni težko najti. Nič čudnega, ko pa vsi drviyo mimo, sledeč smerokazom na katerih piše *Postojnska jama*. Da, res je največja pri nas in tudi njena 'notranja oprema' je med najlepšimi na svetu. Žal pa so s tem povezane tudi množice vreščočih turistov in jame ne moreš doživeti. Slednje lahko dosežeš v kakšni majn znani, a prav tako lepi jami, na primer v Vilenici.

Vilenica je najstarejša turistična jama v Sloveniji, morda tudi na svetu. Vstopnino so pobirali že v začetku 17. stoletja, torej le petdeset let za tem, ko smo Slovenci dobili svojo prvo knjigo. Nato so jamo obiskovali predvsem popotniki, ki so se z ladjami ustavljali v Trstu. Jama je kar velika in čudovito okrašena s kapniškim bogastvom. Žal so ponekod vidne posledice več stoletnega obiskovanja podzemlja – polomljeni in s sajami prekriti kapniki. V Plesni dvorani, kmalu za vhomom, imajo vsako leto srečanje književniki. Jamski rov se nato strmo spusti v Zemljino drobovje. Kadar ni preveč ljudi, je najlepše postati v tišini večne teme ali v soju svetilk in prisluhniti. Deževna kapljica je ob sodelovanju še drugih prvin ustvarila množico raznobarnih in raznoliko oblikovanih lesketajočih kapnikov, ki skladno povezani dajejo občutek neizmerne ustvarjalnosti in bogastva narave.

Ogled ene kraške jame na Krasu nikakor ni dovolj. Nedaleč od Vilenice se kar same ponujajo Škocjanske jame. Tako pomembne so, da so vpisane celo na Unescov seznam svetovne dediščine. Menda gre za največje podzemne dvorane v Evropi! Vsekakor pa je v Škocjanskih jamah največji znani podzemni kanjon na svetu... Ne, po veličini Škocjanske jame nimajo primerjave. Kaj je človek v primerjavi z njimi? Kot muha enodnevnica. Mi smo samo popotniki na tem svetu, jama pa je tu že od nekdaj. In še dolgo bo. Koliko časa je voda glodala kamnino, da si je utrla pot proti

Vas Škocjan leži tik nad vhomom v Škocjanske jame (levo spodaj).

Jadranskemu morju? Dimenzije kanjona so veličastne: dolg je dobrih petsto metrov, visok več kot sto. Izdolblja ga je Notranjska Reka, ki zbira svoje vode na Snežniku, blizu Hrvaške meje. Svoj čas je bila Reka deležna številnih polemik zaradi onesnaženja. Umazanija je močno ogrožala Škocjanske jame. Stanje se je izboljšalo po osamosvojitvi zaradi propada industrije v Ilirski Bistrici. Je že tako, da je vse slabo za nekaj dobro...

Danes se Kras pospešeno turistično razvija, paradni konj pa so – razumljivo – kraške jame. Kako tudi ne, ko pa se je prav v teh krajih začelo odkrivanje kraškega podzemlja in drugih kraških pojavov. Zaključimo pripoved o Krasu z besedami Janeza Vajkarda Valvasorja, ki jih je napisal pred dobrimi tremi stoletji: "Jaz sam sem v različnih deželah in kraljestvih, ne le po Evropi, ampak tudi po Afriki mnogo edinstveno čudovitih jam videl, ampak najbrž nikjer tako posebno občudovanja vrednih kot v moji očetnjavi..."

2. Obala - Sečoveljske soline

Jutro je bilo vroče kot le kaj. Že noč je bila zelo topla, še pred deseto uro dopoldne je pritisnila pasja vročina. Še sreča, da je nekaj metrov stran prijetno morje, 24 stopinj. Ravno prav, da se ohladiš in da te ne zebe, če plavaš. Še veliko bolj poživlajoč je mrzel tuš na plaži. Potem pa spet v vodoraven položaj, uživati v prijetno senco borovega gozdička. Popoldan se vrneva do frančiškanskega dvorišča, kjer imava postavljen šotor.

Na hribu stoji znana romarska cerkev, posvečena materi Mariji. Odpraviva se še na vrh vzpetine, do mogočnega križa, pod katerim se razprostira istoimenski zaliv. Imenujejo ga tudi Mesečev zaliv; najbrž zaradi oblike ali pa preprosto zato, ker je najlepši zaliv na naši obali. Križ nad njim so pred leti postavili mornarji, ki so se znašli sredi pobesnega morja. Zaobljubili so se, da bodo na visoki pečini nad morjem postavili križ, če bodo preživeli nevihto. Rešili so se in držali obljubo.

Mesečev zaliv v Strunjanju - še zadnji nedotaknjeni del naše obale.

Čas je za obisk druge znamenitosti, Sečoveljskih solin. Izogneva se "umetnemu" in izključno komercialno usmerjenemu Portorožu in nadaljujeva pot ob Piranskem zalivu. Že dostop do Muzeja solinarstva kaže na neurejene zadeve s sosedi Hrvati, vsaj kar se tiče državne meje. Če si hočeš ogledati etnografski muzej, moraš prestopiti slovensko mejo, nato pa na nikogaršnjem ozemlju zaviti proti solinarski hiši. Eno izmed hiš na solinah so namreč preuredili v muzej, v katerem si je mogoče ogledati orodje nekdanjih solinarjev in spoznati postopek pridobivanja soli.

Danes pridobivajo sol le še na manjšem delu nekoč 500 hektarjev velikih solin. S solinami je povezana tudi dolžina naše obale. Ravno kanali v solinah jo podaljšujejo za okoli deset kilometrov. V uradno dolžino sicer okoli 36 kilometrov dolge slovenske morske obale se prišteva tudi dolžina "obale" na obeh straneh kanalov. Tako meri naša obala skupno dobrih 46 kilometrov (torej dobra 2 cm za vsakega Slovenca). Sečoveljske soline so danes krajinski park, v katerem se narava srečuje s tehniško in kulturno dediščino. Še danes v njih po starem pridobivajo sol,

čeprav samo na dveh solnih enotah, ob katerih stojita obnovljeni solinarski hiši. Muzej solinarstva je živeči spomin na preteklost. Sol 'zori' kot nekoč, ob skrbnem delu in s pomočjo domiselnih pripomočkov in naprav, le tisto vsakdanje življenje, ko so bile vse hiše obljudene, je šlo k počitku.

V solinarski hiši si ogledaš postopke in načine pridobivanja soli ter skromno življenje solinarjev. Tako skromno, da je imela sol v hiši več pravic kot oni sami. V velikem pritličnem delu so shranjevali visoko cenjeno belo kristalno snov, družina pa je prebivala v majhnem in revno opremljenem prvem nadstropju. Skratka, muzejska zbirka prikazuje delovno in bivalno okolje v solinski hiši. Sledi raziskovanje na 'terenu'. Prosto se lahko gibaš med bazeni in odkrivaš skrivnosti pridobivanja soli. Od morske vode pa do soli je namreč zelo dolga pot. Voda gre skozi več bazenov z različnimi stopnjami izparevanja. V zadnjem, šestem bazenu lahko končno 'žanjejo' sol. Zraven tega je treba skrbeti še za odpadno vodo, za črpanje deževnice in ne nazadnje za lačna usta družine.

Sol je v preteklosti odigrala pomembno vlogo. Tako pomembna je bila, da so jo celo tihotapili po stari Avstriji. Spomnimo se samo Levstikovega junaka Martina Krpana. Sol je najpomembnejša in nepogrešljiva začimba, zaradi katere so nastajali številni svetovni spori in celo vojne. Trgovina s soljo je odigrala neprecenljivo vlogo v razvoju obalnih mest. Za mesto Piran, na primer, se govori, da je 'zraslo na soli'. Potrebe po soli se dandanes niso zmanjšale, le postopki in načini pridobivanja so se spremenili. Soline so danes pretežno opuščene in podvržene naravnim spremembam. Pomembne so zaradi številnih močvirskih ptičjih vrst in slanljubne vegetacije.

V delu Sečoveljskih solin še vedno 'žanjejo' sol, delo pa je precej naporno.

križem

AVSTRALSKE SLOVENIJE

Naše praznovanje

V nedeljo, 11. februarja 2001, smo v verskem središču v Merrylandsu imeli praznik. Naša draga patra Valerijan in Filip sta praznovala svoja življenjska jubileja - p. Valerijan 75. rojstni dan 6. januarja, p. Filip pa 70-letnico 8. februarja. Po sveti maši v cerkvi je Danica Petrič voščila obema patroma in Klara in Lana Stariha sta

oblečeni v narodne noše prinesli šopke rdečih nageljčkov. Sonja in Irena pa sta prinesli darove.

Nato se je svečano praznovanje nadaljevalo v dvorani, kjer je bilo pripravljeno samopostrežno kosilo. Z odra je oba patra pozdravil častni konzul g. Alfred Brežnik. Zadonela je pesem cerkvenega pevskega zbora, moškega pevskega zbora SDS in pesem mladih deklet, ki se zbirajo na vajah šele nekaj sobot. Ko so zapele, je v dvorani nastala taka tišina, da bi slišal miško teči. Izredno so presenetile, posebno s pesmijo 'Jezus na obali', ki nas je ganila, najbolj p. Filipa. Čestitamo pevovodkinji Carmen, ki pevke vodi in pripravlja za mladinski koncert. Obljublajo tudi, da bodo včasih zapele pri maši. To so že tretja generacija Slovencev in je lepo iz njihovih ust slišati slovensko pesem.

Nato je sledilo svečano rezanje treh tort, ki jih je izdelala Marija Lukežič in niso bile samo lepe ampak tudi okusne. Toliko ljudi, kot jih je bilo pri sv. maši to nedeljo, že dolgo ni bilo, kar dokazuje, kako sta patra priljubljena. Kar vsi smo jima hiteli stiskati roki. Bog daj, da bi čila in zdrava bila v naši sredi še mnogo, mnogo let. Še enkrat tudi prek Misli obema slavljencema iskrene čestitke. Bog vaju živi!

DANICA PETRIČ, SYDNEY, NSW

Praznovanje v Adelaidi

Spet se oglašam s kratkim pismom. Razen našega g. patra se zelo redko kdo oglasi iz naših krajev v Južni Avstraliji. Tu se tudi vedno kaj dogaja. Preteklo nedeljo smo praznovali! Minilo je 18 let odkar je našo cerkev blagoslovil zdaj že upokojeni ljubljanski škof oziroma nadškof Alojzij Šuštar. Mi takrat nismo živeli v Adelaidi, a smo se vseeno udeležili blagoslovitve tega lepega svetišča.

Naš g. pater nas je za tokratni jubilej res dobro pogostil. Po končani maši smo bili vsi povabljeni v dvoranico na kosilo. Imeli smo tudi bogat srečelov. Seveda, da je bil dan še bolj pester, smo gospodinje nacvrle lepih in okusnih krofov, da smo se pošteno mastili. Pust je bil blizu in smo tako tudi pusta malo proslavili. Imeli smo lep dan, hvala g. patru in ženam, ki so s polno paro stregle. Lep pozdrav

MARTA ZRIM, ADELAIDA, S.A.

Pismo Domu matere Romane

Minilo je več mesecv odkar Mary Mathews živi v Domu matere Romane in rada bi vam povedala, kako zadovoljna sem z naravnim in toplim odnosom osebja. Preden sem prišla v Dom matere Romane, sem v dobrem tednu obiskala že deset drugih domov. Ah Nya je bila edina upravnica, ob kateri sem se počutila 'človeško' in edina, ki mi je ponudila skodelico čaja. Prav tako sem

bila prevzeta, ko je dejala, da ne bo sprejela Mary, dokler je ne bo spoznala, kar bo naredila, ko bo nesla kolač nemu od prebivalcev St. Georgea. Kje bi še lahko našel tako skrbnega upravnika, ki bi nesel nekemu staremu možu kolač? Tako hvaležni smo, da Mary lahko živi v Domu matere Romane. Vsi njeni obiskovalci omenjajo veselo in skrbno okolje, zato bi rada prenesla našo zahvalo zaupnikom doma. Vaša vdana

ELIZABETH WALE

Pokojni

Rad bi vam poročal o smrti KARELNA METRCA, ki je umrl doma v Zabreznici na Gorenjskem 5. 2. 2001. Zadel ga je srčna kap. Karel je bil zelo znan med nami že od prvih let njegovega prihoda v Melbourne leta 1958. Bil je eden prvih fantov Baragovega doma. Vedno je bil zvest patru Baziliju, ki mu je bil res duhovni oče. Leta 1963 ga je pater Bazilij poročil v slovenski cerkvi sv. Cirila in Metoda v Melbourneu z Regino Zorjan, ki je takrat živela pri Maksu in Micki Hartman. Po poklicu je bil izučen odlični krojač, a se je kmalu preusmeril na avtotapetništvo. Ta poklic je nadaljeval tudi v Sloveniji, kamor se je vrnil predvsem zaradi močne navezanosti na dom in domači kraj. Leta 1988 se je spet vrnil v Avstralijo, kjer je bil s svojo družino nekaj časa tudi v Queenslandu. Ko pa je Slovenija postala samostojna, sta se Karel in Regina s sinom Petrom in hčerko Sonio za stalno vrnila v Slovenijo. Karelina je hudo prizadela smrt sina Petra v prometni nesreči v domovini leta 1992, starega komaj 21 let. Ko sem predlani obiskal Karelina in Regino v Zabreznici, mi je z velikim navdušenjem pripovedoval o srečanju s patrom Bazilijem, ki ga je slučajno videl na Brezjah ob obisku papeža Janeza Pavla II. Takoj ga je povabil in gostil na svojem domu ter mu razkazal lepote njegove fare, na katero je bil vedno zelo ponosen. Bil je dolgoletni ključar farne cerkve v Breznici in se je rad postavil s slavnimi farani, ki so živeli v njegovi bližnji soseščini: Anton Janša, Matija Čop, Dr. France Prešeren, Janez Jalen, Franc Saleški Finžgar in pokojni svetniški škof Anton Vouk. Nedavno mi je poslal video kaseto slavja ob blagoslovitvi novih zvonov v Breznici, ki jih je blagoslovil g. nadškof Rode.

Karel se je rodil 28.11.1932 v Zabreznici in si je v svojem življenju pridobil veliko spoštovanja v Avstraliji in Sloveniji. V imenu njegovih številnih prijateljev izrekam globoko sožalje Regini in hčerki Soniji. Naj mu bo dobri Bog bogat plačnik. Lep pozdrav

MIRKO CUDERMAN, MT MEE, QLD

Sporočam vam, da je 10. 12. 2000 umrl FRANC MAROH, star 77 let. Rodil se je v Polhovem Gradcu pri Ljubljani. V Avstralijo je prišel leta 1958. Živel in delal je v Oak Flats blizu Wollongonga. Tukaj je živel sam, v Sloveniji pa v Žalcu zapušča dve hčerki, vnuki in pravnuke. V Žalcu je tudi pokopan. Lep pozdrav

JURIJ BOGDAN, YARRAWONGA, VIC.

V večeru 20. novembra 2000 nas je v Melbourneu zapustil 75-letni RADIVOJ JANČIČ, odpovedalo mu je srce. Domačinom znan kot Vojko se je rodil 14. 3. 1925 na Snežatnem v Brdih pri Gorici, takrat pod Italijo. Bil je prvi sin tete Zale in strica Rudolfa, sledila sta mu brat Danilo in sestra Ada. Vsi trije so rasli zdravi in veseli na domači kmetiji. Po osnovni šoli v Brdih je Vojko

kolesaril v strokovno šolo v Gorico, ko je prišla druga svetovna vojna. Z ideali 17-letnega mladeniča je začel sodelovati s tajnim gibanjem proti zatiranju primorskih Slovencev. To ga je že leta 1942 spravilo v zapore političnih upornikov v Gorici, Trstu, na otoku pri Benetkah in še v Rimu. Preživel je vse in septembra 1943 šel v slovenske partizanske brigade. Ujet v trnovskih bitkah na velikonočno nedeljo marca 1945 je končal spet v goriškem zaporu, tokrat v celicah talcev namenjenih postrelitvi v goriškem gradu. A nezamudni Čas je vojno končal in naš Vojko je živel! Zgubil pa je mlajšega brata, partizanskega kurirja. Dokončal je goriško šolo za elektrotehniko in se leta 1950 sam podal v Avstralijo. Tukaj se je Usoda odločila vrniti Vojku topli nasmeh in mu podarila lepo in dolgo družinsko življenje v krogu ljubeče žene Elči, pristrčnih hčerk Helen in Doris, vnukov Logana in Ashlee in zvestih prijateljev. Kljub vztrajnemu delu emigranta in večkrat v pomoč drugim, je Vojko našel čas tudi za pridelek domačega vina in kanec tropinovca. Dosti je bilo zabavnih večerov, ko je vino zahtevalo pretakanje in pokušanje. Takrat so se tudi obujale zgodbe in mišljenja starih časov. In jasno se je pokazalo, da je kljub najbolj divjim in nečloveškim časom vojne in zaporov v Vojkovem srcu preživela človečnost. In v tem nam Vojko ostane ljubljene in pristen in junak.

DANILO NEMEC

HELENA POZVEK, rojena Urban 21. 5. 1930 v Sr. Kamenici v Sloveniji, je prišla v Avstralijo leta 1949. Poročila se je s Frankom Pozvekom 13. 2. 1958 v Coburgu. Umrta je 8. 1. 2001 v Monash Hospital. Pokopana je na pokopališču Springvale. Zapušča moža, dva sina in dve hčerki. Bog ji daj večni pokoj v avstralski zemlji.

Iščemo

Ponovno naprošam vse, ki mi lahko pomagajo pri iskanju Žigante Zvezdana (morda je tudi Erminij, Erminio ali Stelio - tako piše v krstnem listu), rojen 10.10.1929 v Loki pri Kopru v Sloveniji. Leta 1960 je emigriral v Avstralijo z družino. Žena je bila Klobučnik Marija, poročena Žigante (morda celo Gigante). Imel naj bi tri otroke. Eden je bil Zlatko in je umrl v oboroženem ropu nekaj let nazaj v Melbournu, kjer je bil varnostnik. Predvidevali smo, naj bi živel v Merlbournu, vendar morda živi v Queenslandu ali kje drugje v Avstraliji. Hči naj bi se imenovala Darinka in je aktivna članica slovenskega ali istrijskega kluba. Kdor ima kakršno koli informacijo, naj prosim pokliče na uredništvo Misli. Že vnaprej hvala. **JASNA**

Na veleposlaništvo smo prejeli prošnje za iskanje naslednjih oseb:

Albina Lavtižar – Petrovič iz Podbrega 19, 4280 Kranjska Gora, Slovenija, tel: 386 4 5881 246, e-mail: lavti@mail.com išče brata RUDOLFA PETROVIČA, rojenega 15. 11. 1944 v Destniku pri Ptuju, Slovenija. Nazadnje naj bi živel v Brisbanu

Sestra Vera Kačič, Hudi Log 1, 5296 Kostanjevica na Krasu, Slovenija, išče brata ALBERTA PAHORJA, rojen 28. 2. 1934 v Hudem Logu, ki je leta 1954 odšel v Avstralijo. Hvaležna bi bila za vsak podatek o njem.

Štefanija Kljun, Gorenjska cesta 70, 1310 Ribnica, Slovenija, išče brata TONIJA HORVATA, nazadnje stanujočega v Melbournu, rojen 29. 12. 1927 na Ptuju. Hvaležna bi bila za vsako informacijo o njem ali njegovih bližnjih.

Franc Berus, Kompolje 16, 1312 Videm-Dobrepolje, Slovenija, išče MARKA DRENA, nazadnje živečega v Mount Isi. Vsaka informacija o njem bi bila dobrodošla.

Prosimo, če kdo imenovane pozna ali ve kaj o njih, da to sporoči sorodnikom v Slovenijo ali na veleposlaništvo.

HELENA DRNOVŠEK ZORKO, CANBERRA, ACT.

Registracija rojstev, porok, smrt Registracnstva, bivališča

Kot dolgoletna spremljevalka upokojenskih doživljajev in potreb med rojaki in Avstranci nasploh delujem v sklopu Boroondara Volunteer Resource Centra. Zaradi številnih vprašanj starejših in vedno pogosteje tukaj rojenih Slovencev sem zaprosila Veleposlaništvo R Slovenije v Canberri za pojasnilo stališča nekaterih nujnih zadev:

- večina izseljencev ni želela stika z uradnimi organi doma in tako nihče ni uradno obvestil domače občine o spremembah statusa, poroke, poklica, študija, imena družinskega prirastka...

- v Slovenji smo, vsaj večina, še vedno registrirani kot tista Francka ali Tonček (x), kar ni legalno, vendar pa ni nič narobe, če tako želimo ali nismo ravno kriminalci...

- so pa primeri, kjer so slovenski starši nenadoma umrli. Rodili so se vnučki z neozdravljivo podedovano boleznijo. V takih primerih je zelo hudo, ker se ne ve, od kje izhaja rod in angleščina pri poizvedovanju ne pomaga dosti v brkinskih vaseh...

- potem so tu primeri dedovanja, šolanja, pokojnin...

Naprošam zainteresirane, da si spodaj preberejo nasvete odvetnika Marka Polajžarja iz Veleposlaništva R Slovenije iz Canberre.

HELENA LEBER, MELBOURNE, VIC.

Slovenski državljani, ki živijo v tujini, bi morali slovenskim organom sporočiti spremembe, pomembne za njihovo življenje. Vsak, ki je rojen v Sloveniji, je tam tudi vpisan v ROJSTNO MATIČNO KNJIGO. Slovenski državljani rojeni v tujini in registrirani v Sloveniji so tudi vpisani v matične knjige v Sloveniji. Seveda pa se nobena taka stvar ne zgodi avtomatično, za to mora poskrbeti stranka sama.

V rojstno matično knjigo se tudi zapisujejo vse poznejše spremembe kot so: poroka, razveza, smrt. Če se je kateri od teh dogodkov zgodil v tujini, je oseba seveda sama dolžna to sporočiti na upravno enoto (bivša občina), kjer tak dogodek zabeležijo. Pri tem je treba najprej pridobiti ustrezen IZPISEK IZ MATIČNE KNJIGE (rojstni list, poročni list, mrliški list) in sicer na matičnem uradu ali REGISTRY OFFICE. Ker Avstralija nima sklenjenih pogodb o mednarodnih obrazcih, je treba tako dokument še prevesti, kar lahko stranka stori prek veleposlaništva, ki lahko tudi poskrbi za registracijo samo. Prevod z overitvijo stane 50 avstralskih dolarjev,

Zahvala

Ko je človek bolan, najbolj občuti, kdo ti je blizu. Vsak ti izrazi svoja čustva in želje. In takih želja sem bila deležna tudi jaz, ko sem se morala odločiti za operacijo srca.

Duhovno sem bila zelo močna. Prosila sem Boga, da bi rada še živela za družino in da imam za opraviti še veliko dobrih del.

Vse se je srečno končalo. Hvala Bogu in dobrim ljudem za molitev, svete maše in lepo cvetje, ki ne bo nikoli ovenelo.

Hvaležna Anica Smrdel z možem Renatom in hčerkama Veronico in Barbaro, Bulleen, Victoria

registracija v matični knjigi pa še dodatnih 60. Ženske morajo tudi podati izjavo, kateri priimek uporabljajo po sklenitvi zakonske zveze (v Sloveniji je uporaba priimka po poroki možna na štiri različne načine, pri čemer sta OBA zakonca ENAKOPRAVNA) in to se zabeleži v poročno knjigo že ob sami poroki. V Avstraliji ni tako.

Novorojene otroke v tujini, ki izpolnjujejo pogoje za prigrasitev v slovensko državljanstvo, je treba seveda registrirati.

Najbolj pogost primer v Avstraliji je naslednji:

oba ali eden od staršev so zapustili Slovenijo in se naselili v Avstraliji. Tukaj so se poročili, rodili so se jim otroci. Za registracijo otrok je treba najprej prigrasiti poroko staršev, uporabo priimka matere (če je slovenska državljanica) in nato še rojstvo otroka. Tudi razveza zakonske zveze ali ločitev mora biti

registrirana v Sloveniji. Za to je treba pridobiti originalno razvezno sodbo, ki pa jo mora v Sloveniji prevesti sodni

tolmač in potem je treba na Okrožnem sodišču kjer koli v Sloveniji sprožiti postopek za priznanje tuje sodne odločbe, pri čemer je za to potrebno pooblastiti sorodnika, prijatelja ali odvetnika.

V Sloveniji ne vemo, kje naši državljani bivajo in o tem nimamo nobenih evidenc. Vsak pa lahko sporoči na upravno enoto, kjer je imel zadnje STALNO BIVALIŠČE, spremembo oz. novo stalno bivališče v tujini. Tudi to seveda lahko stori prek veleposlaništva.

sv. družina ADELAIDE

Fr. Janez Tretjak, OFM
Holy Family Slovenian Mission
51 Young Ave, W. Hindmarsh
S.A. 5007
Tel.: (08) 8346 9674
Fax: (08) 8346 2903

OB LETOŠNJI OBLETNICI blagoslovitve naše cerkve smo pri maši molili za vse naše dobrotnike, žive in pokojne, ki so pomagali graditi in tudi danes pomagajo pri vzdrževanju cerkvene zgradbe, hiše in male dvoranice, ki nam vedno služi za naše namene. Poromali smo z mislimi dvajset let nazaj, v kratko zgodovino nastanka našega novega verskega in kulturnega središča. Kljub temu, da je naša skupnost v primerjavi z NSW in Viktorijo majhna, so prizadevanja naših rojakov hvale vredna. Radi so pomagali in kjer je treba še vedno radi

priskočijo na pomoč. Pri mlajši generaciji tega ne moremo pričakovati. Tu so rojeni in ne čutijo tiste potrebe po skupnosti kot njihovi starši. Morda pa bodo v zrelih letih le začutili potrebo po bolj aktivnem udejstvovanju v slovenski skupnosti? Morda je to utopija, vendar človek gradi in živi iz upanja. Zdaj je že nekaj časa življenje zelo mirno, ni več napetosti in trenj preteklih let. Bog daj, da bi tako naprej rastle in se zavedali, da smo drug drugemu potrebni na naši življenjski poti - morda v tujini še bolj kot doma v Sloveniji. Ob molitvi zahvale za vse

dobrote in božje varstvo, ki ga doživljamo v našem središču, smo se po maši preselili v dvoranico, kjer smo imeli zastoj kosilo in obilico pustnih krofov. Vsem požrtvovalnim ženam, ki so prinesle krofe in postregle s kosilom - Bog plačaj!

V POSTNEM ČASU je v naši cerkvi vsak petek zvečer sveta maša in po maši križev pot. Upam, da bodo tudi letos rojaki radi prihajali k tej postni pobožnosti. Na samo pepelnico je precej več ljudi kot prejšnja leta. Znamenje male žive Cerkve.

ROJAKE V MILDURI in Berriju bom obiskal v začetku aprila, ko se dogovorijo, kdaj jim ustreza.

POKOJNA - Šestnajstega februarja 2001 je v vasi Dovže pri Slovenj Gradcu umrla mama patra Janeza, Ivanka Tretjak. Ob njeni smrti objavljamo dve poslovlilni pismi: prvega je napisala in prebrala sosedka, drugega pa je svoji mami v slovo napisal pater Janez, pri pogrebnih maši pa ga je prebral p. Ciril Božič z Brezij.

Draga Pruževa mama!

Narava se počasi prebuja k novemu življenju, vaše utrujeno telo pa lega k poslednjemu počitku. Z žalostjo v srcu vas spremljamo na zadnji poti. Boleča je izguba naše drage mame, babice, prababice, sestre, sosede in še posebej duhovniške matere. Tolaži pa nas vera, da smo prah in da se v prah povrnemo zato, da bi zmogli zaživeti v večnosti.

V letošnjem letu bi minilo 82 let, ko ste se rodili na Pružovi domačiji. V številni krščanski družini so se razvejale vaše kmečke korenine. Kot drugi otrok po vrsti ste se ob bratih in sestrah naučili biti dober in pošten človek. Kaj kmalu ste spoznali, kako težko je služiti kruh, dokler se niste poročili z Nogarjevim Francem in ostali na domačiji. Tu ste rodili devet otrok. Štirje se že veselijo z vami. Franc, Jože, Janez, Jožica in Marjan pa so tisti, ki ste jih vzgajali in za njih trepetali. Trdo delo od jutra do večera je rezalo brazde v vaše zgarane, a dobre roke, ki so se znale okleniti rožnega venca. Preizkušnje, ki so se vrstile, vam niso vzele upanja, niste klonili. Oporo ste našli v Bogu in njegovem usmiljenju.

ZAKRAMENT SPOVEDI - skozi ves postni čas bo priložnost za spoved ob petkih pred in po maši. Prav tako ob nedeljah pred mašo. Lansko leto v adventnem času smo začeli z molitvijo rožnega venca pred sveto mašo. Ves čas molitev vodi gospa Marta Zrim, ki je tudi izredna delivka svetega obhajila. Z molitvijo rožnega venca se tako lepše pripravimo na sveto mašo in tudi več zbranosti je, naši rojaki pa gredo radi kar v cerkev in se pridružijo molitveni skupini.

BARVANJE PISANIC pred velikonočnimi prazniki bomo tudi letos organizirali vsaj eno ali dve soboti pred cvetno nedeljo. Lani je bil velik odziv starejših, mlajših in zelo mladih, ki so pokazali izredno zanimanje in tudi umetniški talent. Tudi letos bomo prosili ukrajinske sestre, ki rade pokažejo umetnostno barvanje pisanic.

Z OBNOVO NAŠE MISIJSKE hiše bomo tudi pričeli v postnem času. Naša arhitektka za notranjo obnovo Sonja Dodič, por. Zablocky, dela načrt, rojaki pa pomagajo pri zbiranju denarnih sredstev. Letos, ko nas bo obiskal mariborski škof in naš provincial p. Stane, bi radi malo polepšali notranjost hiše, da bo bolj praktična, posebno kadar pridejo obiski.

p. Janez

Ivanka Tretjak

Ko je bil najmlajši sin Marjan star komaj 18 let, je umrl gospodar in zmogli ste voditi kmetijo, gospodinjiti in skrbeti za otroke. Leta 1976 je daroval novo mašo sin Janez. To je bil zagotovo eden izmed svetlih trenutkov v vašem življenju in ko je kasneje odšel v Avstralijo kot izseljeniški duhovnik za tamkajšnje Slovence, ste podprli to odločitev z molitvijo in ljubeznijo prave duhovniške matere.

Ob gradnji gasilskega doma smo bili sosedje priča vaši gostoljubnosti in skrbi za delavce.

Dočakali ste visoko starost in se znali veseliti vnukov in pravnukov. Njim ste razkrivali skrivnosti življenja, jih učili in svarili. Pred nekaj leti pa vas je bolezen priklenila najprej na dom in kmalu zatem še na posteljo. Le ljubezni vašega sina Marjana gre zasluga in skrb, da vam je stal ob strani, zadnje leto podnevi in še ponoči. Zagotovo smo mu lahko vsi hvaležni za ta svetel zgled skrbi za bolnike, ko je vendar danes veliko lažje prepustiti to domovom za starejše ali bolnicam.

Vsakodnevno shojene poti okoli domačije nam bodo v spomin, da je vaš korak postal ob rožah, ki ste jih imeli radi, da je zašel v hlev, kjer ste skrbeli za živali in v kuhinjo, kjer je bilo vse lepo urejeno. Obisk svete maše, redna molitev ter vsa dobra dela so danes vaša bogata popotnica. Vaše telo bomo položili k počitku, narava se bo še naprej pebujala, naše solze z obraza in trpko bolečino bosta ozdravila čas in upanje, da se zagotovo srečamo.

Draga Pruževa mama, naj vam bo lahka slovenska zemlja!

Ljuba moja mama

Mama, danes Vam pišem zadnjič. Ne morem Vam stisniti roke, vas objeti in reči: mama, oprostite za vse, kar sem Vam slabega storil, ko Vas velikokrat kot otrok nisem ubogal ali naredil kot ste želeli.

Mama, danes bi se Vam rad zahvalil za življenje, ki ste mi ga podarili. Kljub vojni vihri, velikem pomanjkanju in skromnem življenju sta bila z očetom pripravljena sprejeti v družino še mene. Za vašo nesebično ljubezen, ki ste mi jo skazovali, posebno pa še za dar vere. Danes, ko sem odrasel otrok, sem še

toliko bolj hvaležen, da ste me naučili kuhati, čistiti in prati in mi ni težko v svetu, ker ste me naučili gospodinjstva. Kot študent teologije na zagrebški univerzi sem preživel težke čase, predvsem nisem imel potrebnega denarja. Koliko ste mi pomagali, mi pošiljali in se odrekli, samo da ste lahko meni dali. Ljuba mama, vem, če ne bi bilo Vaše molitve in žrtev, ne bi bil to, kar sem, preprost sin svetega Frančiška. Poskušam se po Vašem zgledu darovati za druge.

Mama, predvsem sem Vam hvaležen za Vaše trpljenje in molitve, ki ste jih darovali za nas otroke. Molitev je bila vaša spremljevalka na vaši bolniški postelji. Ko sem Vas nazadnje obiskal leta 1997 in ste bili sključeni od trpljenja in bremen, ki ste jih vse življenje nosili, je v meni vedno bolj rastla bolečina, poskušal sem pred Vami skriti solze, velikokrat ste me vprašali: moj Janez, zakaj jokaš? Radi ste rekli: vse trpljenje naj bo zate, da boš dober duhovnik.

Velikokrat sem se spraševal, zakaj to trpljenje? Zakaj Vi, ki ste toliko pomagali drugim, posebno tistim, ki niso imeli nikogar. Radi ste jih sprejeli pod streho, jim stregli in skrbeli zanje. Takšna je bila božja volja.

Mama, danes mi je hudo, ko vas ne morem več poklicati, da bi malo pokramljala. Vprašal bi vas, kako ste kaj, kako Marjan na vas gleda. Radi ste mi rekli, da Vas neizmerno ljubi in ima za Vas veliko skrb in bi vse naredil za Vas. To mi je bilo vedno v veliko tolažbo. Kljub temu, da sem že v zrelih petdesetih letih, bi še vedno potreboval vaše prijazne in ljubeče besede in nasvete. Tiho ste odšli k Bogu po zaslužno plačilo.

Novomašnik p. Janez z mamo, sestro in brati, 17. 7. 1976

Ob tej uri boleče ločitve, ob uri bolečine, je vera edino naše upanje in tolažba in zavedam se, da se bomo skupaj z očetom, bratoma in sestrama srečali, ko bo prišla ura. Ljuba mama, prosim Vas da prosite pri Bogu zame, da bi ostal zvest in skromen duhovnik in Frančiškov sin.

Ob tem srečanju se Vam ponovno zahvaljujem za vsako vašo prijazno besedo, molitev, zgled in dobroto. Bog naj vam bo za vse bogat plačnik. Obljubljam, mama, da bom za Vas rad molil in se vas spominjal pri sveti daritvi. Veselite se v krogu svojih otrok in moža. Prepričan sem, mama, da ste že slišali besede nebeškega Očeta: Pridi, zvesta služabnica, v malem si mi bila zvesta, čez veliko te bom postavil. Ljuba moja mama, počivajte v miru božjem in večna luč naj vam sveti.

Vaš ljubeči sin Janez

Pisma o slovenščini našim rojakom v Australiji, XXVIII.

Mirko Mahnič

V jezikoslovnem nauku o besedotvorju je tudi poglavje o narejanju besed s 1. priponomi, 2. s podvojitvijo in 3. s sestavo. Enake pripone dajejo besedam ne le oblikovno, **ampak tudi pomensko sorodnost**. S priponomi oblikujemo samostalnike, pa tudi pridevnike.

1. Pripone

a) Nekatere pripone pri samostalnikih:

-ivo zaznamuje snov, tvarino: cepivo, predivo, strelivo... -jan zaznamuje prebivalce kakega kraja: krajan, vaščan, Celjan... enako -ec: Blejec, Bohinjec, dolinec, Gorenjec... -nja pomeni kakšno dejanje: blodnja, košnja, voznja... -ar označa moško delujočo osebo: mesar, pisar, slepar (enako -ač: vozač, nosač, pretepač...); -lo pomeni orodje in sredstvo: veslo, šilo, kazalo, črnilo... -lja označa delujoče ženske: šivilja, dojlja, pletilja, klepetulja... -ota kaže lastnost: gorkota, togota, čistota (tudi čistoča); -ost kaže telesne in duševne lastnosti: mladost, modrost, krepost, vernost... -ič zaznamuje osebe po njihovem rodu, pomeni mladino in velikokrat zmanjševalno pripono: Gregor-ič, Mihel-ič, mladenič, gospodič, deklíč, črvič, stolpič, nožič... -ik (za ženski spol -ica) zaznamuje stanje ali poklic oseb: bolnik, dolžnik, svetnik, vodnik – bolnica, zdravnica, perica, kmetica...

b) Nekatere pripone pri pridevnikih:

c) -ji, -ja, -je tvori pridevnike iz osebnih in živalskih imen: otročji, babji, vražji, pasji, ribji, mišji... -v, -va, -vo pomeni kako dejanje: bahav, sanjav, dremav... -ov, -ova, -ovo tvori pridevnike iz osebnih, živalskih in rastlinskih imen: bratov, sosedov, gadov, krtvo, makov, smrekov... PAZI: od (neživih) stvari ne tvorimo pridevnikov s to pripono – npr.: pod podobo kruha (ne: pod kruhovo podobo), dim smodnika (ne: smodnikov dim). PAZI: pri moških imenih na -a (vojvoda, Detela, sluga) je prav vojvodov, Detelov, slugov (ne pa vojvodin, slugin, Detelin); -in, -ina, -ino tvori svojilne pridevnike iz ženskih imen: sestrin, ženin, hčerin, Marijin, kraljičin... -en, -ena, -eno pomeni kako snov: leden, apnen, svilen... -ast, -asta, -asto izražajo lastnost, podobnost: grbast, iglast, rdečkast...

2. Podvojitve

S podvojitvijo je nastalo malo besed: glagol (iz golgol), prapor (iz porpor), praprot, veverica, frfrati, mrmrati...

3. Sestava

Tu gre za spajanje posameznih besednih vrst; prva beseda je določilna, druga osnovna: vino-grad.

a) sestavljeni samostalnik: rokopis, vodovod, kažipot, konjederec, stonoga, samouk, vrtoglavica, kažipot, trinog, nesreča...

b) sestavljeni pridevniki: čudotvoren, krvoločen, dobičkonosen (ne: dobičkanosen), nadobuden (ne: nadebuden), bistroumen, zvitorep, enook, brezzob, razoglav...

Prihodnjič o besedah tujega izvora.

Pri nas v Sloveniji gremo v pomlad. Pozdravljeni!

kotiček

NAŠIH MLADIH

Živjo!

Ime mi je *Andrew Bratina* in prevzel sem vlogo novega urednika Kotička mladih. V Mislih bo še vedno v slovenščini, v angleščini pa si ga lahko preberete na internetnih naslovih:

www.vslslovenian.com in
<http://www.glasslovenije.com.au/melb-misli.htm>
Če imate kakršne koli pripombe (ali pritožbe), prosim, na dan z njimi!

* IZVEIDA MESECA *

Ta mesec je naša zvezda... Frances Rede

Vse kaže, da na tem mestu še nismo brali o treh mladih iz družine Rede. Starši izhajajo iz Čabra, obmejne vasi med Slovenijo in Hrvaško. Najstarejši otrok, Jože (1967), je po uspešnem šolanju že nekaj let v službi. Sledila mu je Rezika-Teresa (1971), ki še študira in je Doctor of Philosophy in Medicine na sydneyjski univerzi.

Danes vam predstavljamo najmlajšo, Francko-Frances (21.9.1973) ki je Bachelor of Nursing, Master in Midwifery, in dela kot babica v porodnišnici v Westmeadu.

Obe sestri sta študirali glasbo – klavir - in orglata v župnijski cerkvi Holy Cross v Bondi Junction. Z orgljanjem večkrat pomagata tudi v slovenski cerkvi v Merrylandsu. Nikoli ni treba ponoviti vabila, četudi za pomoč v Merrylandsu potrebujeta tri do štiri ure. Pri sv. Rafaelu orglata le ob sobotah. Ne toliko zaradi daljave, pač pa zaradi dela oziroma študija. Pravita, da se bosta morali omejiti la na eno soboto v mesecu. Kolikor ju poznamo, vemo, da če bi pri sv. Rafaelu pozabili, da sta bili (ena ali druga) za orglami v pred par tedni, ne bi odrekli pomoči. Rezika ali Francka bosta pravočasno s starši v cerkvi, pripravljeni za delo.

Draga Francka, upamo, da se bomo kmalu spet videli pri nas v cerkvi. Orgle te čakajo.

Vsem, ki so ti čestitali ob diplomi, se pridružujemo bralci Misli in ti želimo veliko uspeha pri tvojem pomembnem delu v porodnišnici!

P. FILIP RUPNIK

Učenje Slovenščine na VSL v Carltonu

Vsako soboto zjutraj se učenci zberejo na Victorian School of Languages v Carltonu, da se naučijo nekaj jezika in kulture svojih prednikov. Razredi so dobro sestavljeni, pri učenju pa je ravnotežje med branjem, slovnico, ustnim delom, pisanjem in geografijo malega

naroda. Razredi prav tako sodelujejo pri internetnih dejavnostih kot je najnovejša stvaritev, VSL Slovenian Website. Zanimiva je za vse Slovence, da jo obiščejo.

Idejo je dal webmaster Michael Polh, ki je bil učenec v razredu 7-10, katerega obiskujejo vsi, ki se želijo učiti slovenščine od 12 leta dalje. Zdaj Michael obiskuje VCE razred, ki je samo za učence, ki želijo delati slovenščino kot enega izmed VCE predmetov.

Nazaj k internetni strani. Narejena je bila lani, vendar je pred kratkim doživela dramatične spremembe. Še enkrat vas na teh straneh vabim, da pokukate na njen naslov: www.vslslovenian.com

VSAKEGA MALO

KVIZ: Koliko Slovencev je u tebi?

1) *V šolski pisarni zagledaš slovensko zastavo. Kaj bi storil?*

- a) Vzkliknil, jo potegnil dol in zapel himno z zastavo okrog ramen?
- b) Povedal nekaj ljudem, da je to zastava tvoje dežele, vendar ne bi tega ravno razglašal naokrog?
- c) Poskušal bi jo skriti in upal, da je nihče ne bo videl?

2) *Nekdo ti je dal slovensko majico, da bi jo oblekel, vendar bo zraven tudi nekaj tvojih prijateljev. Kaj bi storil?*

- a) Ponosno bi jo oblekel? Kaj te briga, kdo te bo videl tako oblečenega?
- b) Nosil bi jo pod puloverjem in upal, da ne bo postalo prevročje?
- c) Ni šans da bi jo oblekel!

3) *Dedek pelje tebe in nekaj prijateljev v kino in si vrti slovensko kaseto. Kaj bi storil?*

- a) Povišal bi glasnost in rekel prijateljem, naj začnejo peti?
- b) Vprašal bi dedka, če jo lahko ugasne, ker te boli glava?
- c) Ko dedek ne bi gledal, bi pritisnil stop in pojasnil, da je pokvarjena?

4) *Učitelj te vpraša, če bi lahko prinesel kakšno slovensko narodno jed, a mama ima samo klobase. Kaj bi storil?*

- a) Nesel bi jih v šolo in zahteval, da jih vsak poskusi?

b) Nesel bi jih v šolo in jih vzel ven, ko ne bi nihče gledal, tako da ne bi vedeli, da so tvoje?

c) Na poti v šolo bi kupil pizzo in rekel, da si Italijan?

5) *Mama pove tovarišici, da plešeš slovenske narodne plesne in ta vztraja, da jih pokažeš razredu. Kaj bi storil?*

- a) Zagrabil bi najbolj luškano osebo v razredu in začel plesati valček?
- b) Pojasnil bi, da te boli noga in je nemogoče, da bi zaplesal?
- c) Prižgal bi radio in začel plesati na katero koli glasbo?

6) *Prijatelji izvedo, da greš čez počitnice v slovenski kamp in bi šli radi zraven. Kaj bi storil?*

- a) Rekel bi jim, naj se pridružijo? Zabavno bo!
- b) Rekel bi jim, da so tam podgane in so postelje zanič?
- c) Rekel bi, da greš na 78-urno nakupovanje v Chadstone in da si si kamp izmislil?

Kakšen rezultat si dosegel?

- a)= 3 b)= 2 c)= 1

15-18 Živio Slovenija!

Rad imaš Slovenijo in ni te sram povedati ljudem, da si zaveden Slovenec!

10-14 Umm... Evropejec sem!

Ponosen si na Slovenijo, vendar te je včasih sram in bi si izbral samo dobre strani tega, da si 'wog'.

6-9 Kako nadležno!

Všeč ti je Slovenija, vendar ti je pogosto neprijetno zaradi nje. Brezupen Slovenec si, moral bi biti Italijan!

KVIZ JE SESTAVILA MELISSA BRATINA

Andrew Bratina

Hvala, ker ste kotichek prebrali. Upam, da ste pri branju uživali prav toliko kot jaz, ko sem ga sestavljal. Zelo bom vesel, če mi boste poslali kar koli primerne za to rubriko.

Moj E-mail naslov je: bratboy007@hotmail.com

UREDNIK

OGRIZEK SOLICITORS

MICK OGRIZEK, MA, LLB (HONS)
LEGAL PRACTITIONER

TELEPHONE: (03)9748 3650 FAX: (03) 9748 3619
MOBILE: 0418 326170 EMAIL: MOG@NETSPACE.NET.AU

POSTAL ADDRESS:
P.O. BOX 175, WORLD TRADE CENTRE VIC 3005

GOJAKS MEATS & SMALLGOODS

Rojakom
v Sydneyu

se toplo
priporočam!

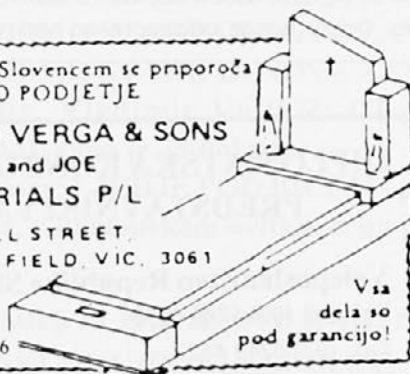
220 Burwood Rd, Burwood N.S.W. 2134
Phone: (02)747 4028

Melbournskim Slovencem se priporoča
KAMNOSEŠKO PODJETJE

LUCIANO VERGA & SONS
ALDO and JOE
MEMORIALS P/L

10 BANCELL STREET,
CAMPBELLFIELD VIC. 3061

Tel.:
359 1179
A.H.: 9470 4046

Vsa
dela so
pod garancijo!

Are your dentures more
comfortable in a glass...? If so,
for a **free consultation** contact
STAN KRNEL
DENTAL TECHNICIAN
specialising in dentures
and mouthguards.

391 Canterbury Rd, Vermont
Tel: 9873 0888

Bi raje imeli umetno zobovje v
kozarcu...? Če ne, za **prvo
brezplačno posvetovanje**,
z zaupanjem pokličite:
STANKO KRNEL
ZOBNI TEHNIK
specialist za umetno zobovje
in zaščitne proteze.

Suite 7/14 Market St, Box Hill
Tel: 9898 6293

PRODAJA IN NAKUP HIŠ

WALTER DODICH Mobile: 0413 262 655

IRENE DODICH Mobile: 0411 649 106

AGENTA ZA PRODAJO NEPREMIČNIN

HOCKING STUART Camberwell Office

693 Burke Road, Camberwell, Victoria 3124

Tel: 9882 4700

Fax: 9882 4766

Internet: www.hockingstuart.com.au

Email: camberwell@hockingstuart.com.au

TOBIN BROTHERS
a better way

Viktorijskim Slovencem na uslugo v času žalovanja

Head Office

NORTH MELBOURNE 189 BOUNDARY ROAD 9328 3999

BERWICK 9796 2866 NOBLE PARK 9558 4999

BRIGHTON 9596 2253 PAKENHAM (03) 5940 1277

CRANBOURNE (03) 5996 7211 RINGWOOD 9870 8011

DONCASTER 9840 1155 ST ALBANS 9364 0099

EAST BURWOOD 9886 1600 SUNSHINE 9364 8711

ESSENDON 9331 1800 WERRIBEE 9748 7900

FRANKSTON 9775 5022

GLENROY 9306 7211 Frances Tobin & Associates

MALVERN 9576 0433 EAST BURWOOD 9802 9888

MOORABBIN 9532 2211 BRIGHTON 9596 8144

Member AFDA TRM

*Dom počitka matere Romane
Slovenski dom za ostarele
11-15 A'Beckett St, Kew, Vic. 3101*

*Mother Romana Home
Slovenian Hostel for the Aged
Ph: 03 9853 1054 Fax: 03 9855 0811*

Dom počitka matere Romane je slovenska ustanova, ki za daljši ali krajši čas nudi domače okolje ostarelim in vsem, ki potrebujejo nego. Prijazne in tople sobe, domača hrana, vesela družba, popolna zdravniška nega in vsa oskrba so samo del tega kar boste našli v domu počitka, samo 20 metrov od slovenske cerkve v Kewju.

Pogoj za sprejem v dom je *Aged Care Assessment Document*, ki vam ga priskrbi vaš zdravnik.

Osnovna cena je 85% od avstralske starostne pokojnine in je v skladu z vsemi pravili in predpisi določenimi z zakonom tako imenovanega *Aged Care Act 1997*. Pogoj za sprejem v dom ni na osnovi posameznikovega premoženja, temveč na podlagi njegovega zdravstvenega stanja in potrebi po negi.

Ste že razmišljali o tem, kakšno bi bilo življenje v domu, poznate koga, ki bi po vašem mnenju potreboval njegove usluge ali pa ste samo radovedni in bi radi vedeli kaj več? Pokličite upravnico po telefonu in se dogovorite za primeren čas oglada. Dobili boste odgovore na vsa vprašanja.

GLAS SLOVENIJE

Informativni mesečnik z angleško prilogo

"The voice of Slovenia"

P.O.Box 167 Winston Hills, NSW 2153

Telefon: (02) 9674 9599

SLOVENSKA TV 31 - Sydney

Vsak ponedeljek ob 18.00 uri

Domača stran na internetu:

STIČIŠČE AVSTRALSKIH SLOVENCEV

glasslovenije.com.au

DIPLOMATSKA KONZULARNA PREDSTAVNIŠTVA

Velesposlaništvo Republike Slovenije

Telefon: (02) 6243 4830

Fax: (02) 6243 4827

Embassy of Republic of Slovenia, P.O. Box 284
Civic Square, Canberra, ACT 2608

Generalni konzulat RS Sydney

Telefon: (02) 9517 1591

Fax: (02) 9519 8889

P.O. Box 188, Coogee, NSW 2034

Generalni konzulat RS Nova Zelandija

Telefon: (04) 567 0027

Fax: (04) 567 0024

P.O. Box 30247, Lower Hut, NZ ali

P.O. Box 5, Smithfield, NSW 2164

DISTINCTION PRINTING PTY. LTD.

Lastnik Simon Špacapan

**Tiskarna za
brošure, knjige in barvna dela**

164 Victoria Street, Brunswick, 3056 VIC.

Telephone: 9387 8488

Novo in staro branje iz Baragove knjižnice

NOVO! Draga Gelt: **ZNAŠ SLOVENSKO? DO YOU KNOW SLOVENIAN?** Tečaj slovenskega jezika za odrasle (Slovenian Language Course for Adults), cena \$20.-

MODERNI ANGLEŠKO-SLOVENSKI IN SLOVENSKO-ANGLEŠKI SLOVAR v žepni izvedbi s trdimi platnicami. Cena je 80 dolarjev.

LUČ V ŽIVLJENJE - MOLITVENIK ZA STAREJŠE, primeren za vse, ki že slabše vidijo, saj so črke veliko večje kot običajno. Cena je 20 dolarjev.

Draga Gelt, Magda Pišotek, Marija Penca: **UČIMO SE SLOVENSKO - LET'S LEARN SLOVENIAN**, I.(v ponatisu), II. in III. del. Cena I. dela je 10 dolarjev, cena II. in III. dela \$15.-

Slikanice za najmlajše, ki pripomorejo k učenju slovenščine:

THE CHILDREN BIBLE - cena je 20 dolarjev.

Ivan Kobal: **THE SNOWY - CRADLE OF NEW AUSTRALIA**, cena knjige s trdimi platnicami \$30, z mehкими platnicami \$20.

Jožko Šavli, Matej Bor, Ivan Tomažič: **VENETI, FIRST BUILDERS OF EUROPEAN COMMUNITY** - angleški prevod, trde platnice, 534 strani, 150 ilustracij; cena je \$45.

NOVO! **VENETI V EVROPI 2000**, tretji venetski zbornik, uredil in izdal Ivan Tomažič. Knjiga vsebuje znanstvene razprave, ki dopolnjujejo dosedanje raziskave in hkrati odpirajo nova obzorja pri ugotavljanju etnogeneze slovenskega naroda. 304 strani, trda vezava, cena \$25. Kot uvod k branju priporočamo knjigo **SLOVENCİ - KDO SMO, OD KDAJ IN ODKOD IZVIRAMO**, cena te knjige je 35 dolarjev.

SVETO PISMO STARE IN NOVE ZAVEZE - cena je 50 dolarjev.

SVETO PISMO STARE IN NOVE ZAVEZE, žepna izdaja, cena je 45 dolarjev.

NOVO! Dr. Vladimir Vulikič: **GLASBENIK STANE HABL - VRHNIČAN V DOMŽALAH**, cena je 25 dolarjev.

Karel Mauser: **LJUDJE POD BIČEM** - povest, napeta ljubezenska zgodba v štirih knjigah žepne izdaje, v kartonskem ovitku, cena je 35 dolarjev.

Videokasete iz Baragove knjižnice

SLOVENSKI MLADINSKI KONCERTI V AVSTRALIJI 1975 - 1999, spominski video ob 25. slovenskem mladinskem koncertu, \$10.

PETINDVAJSETI SLOVENSKI MLADINSKI KONCERT V MELBOURNU, 1999 - \$25.

SLOVENIA IS... videokaseta o Sloveniji v angleščini, 25 dolarjev.

PAPEŽ JANEZ PAVEL V SLOVENIJI, obisk svetega očeta maja 1996. Cena \$25.-

TAM NA VRTNI GREDI (30 minut) - pojeta Tanja Meža in Maja Lesjak, na citrah Marjan Marinšek. Cena \$10.-

30-LETNICA SV. CIRILA IN METODA V KEWJU, videokaseta s slavnostnim programom **Poživi plamen vere**, ki je v tebi, 25 dolarjev.

KARAOKE - SLO HITI, I. del, cena je 25 dolarjev.

SIMONA WIESS - Največji uspehi, Mati. Cena 25 dolarjev.

Prosimo, da k ceni naročenega prištejete tudi poštnino.

STILL CELEBRATING THE NEW MILLENIUM

FOR ALL YOUR TRAVEL (hotels, car rentals, insurance...) around Australia, New Zealand, North and South America, Europe, Asia, Africa and also for MONTHLY GROUPS TO SLOVENIA, please contact us for dates and economical rates. Make an early reservation to avoid disappointment.

GROUPS FOR SLOVENIA
departing from ADELAIDE, BRISBANE, CANBERRA,
MELBOURNE and SYDNEY

We are now sole agents in Australia for the ABC Car Rental
Company in Slovenia.

Please contact us for very economical rates.

Lic No
30218

SLOVENIJA VAS PRIČAKUJE!

PRIGLASITE SE ZA ENO SKUPINSKIH
POTOVANJ NA OBISK SLOVENIJE V LETU 2001

Zelo dobre ekonomske prilike
za obisk lepe Slovenije
in vseh strani sveta . . .

*Pokličite ali obiščite naš urad za podrobnejša pojasnila,
da Vam lahko pomagamo pravočasno dobiti potni list in potrebne vize!*

Ne pozabite, da je že od leta
1952 ime GREGORICH dobro
poznano in na uslugo vsem, ki
se odpravljajo na potovanja!
PRIDEMO TUDI NA DOMI

ERIC IVAN GREGORICH
Slovenija Travel / Donvale Travel

1042—1044 Doncaster Road,
EAST DONCASTER, Vic. 3109
Telefon: 9 842 5666